

Tartalom

Prédikáció a címlap témájára

Vörös Éva: A kötényes tanítvány. Lukács 10,38–42.....	319
---	-----

Vasárnapi prédikációk

Farkas Antal: Isteni átvilágítás. Zsoltárok 139,1–12.....	322
Lovász István: Kérjétek azért az aratás Urát... Lukács 10,1–3.....	326
Sebestyén László Ede: Ami a szívben van. 1Sámuel 16,7b.....	328
Székely József: Őrizd jól a te lelkedet! 5Mózes 4,9a.....	333
Visky János: Egy börtönőr megtérése. Az apostolok cselekedetei 16,30–34.....	336

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai Igyekeztek bemenni a szoros kapun. Lukács 13,22–30.....	339
---	-----

Esztetési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat! 16. A keresztről való beszéd. 1Korinthus 1,18.....	346
---	-----

Prédikációsorozat

Dr. Boross Géza: Istenélmény a Bibliában. 1. Ábrahám istenélménye. 1Mózes 18,1.....	347
2. Izsák istenélménye. 1Mózes 22,12.....	349
3. Jákób istenélménye. 1Mózes 28,17–18.....	351
4. József istenélménye. 1Mózes 50,20.....	353
R. Berde Mária: Márta	356

A Genezáret partján

Gyököcssy Endre: Hálával áldozzál! Bevezető sorok.....	357
I. Isten vagyok én, a te Istened! Zsoltárok 50,7.....	358

Alkalmi prédikációk

Esztetési igehirdetés

Máthé Lóránd Árpád: A hármas kötél nem szakad el hamar. Prédikátor 4,9–12.....	362
--	-----

Temetési igehirdetés

Elek Arnold Zoltán: Ha megtérsz, én is visszatérítelek téged. Jeremiás 15,18–19a.....	364
---	-----

Presbiterek találkozásánál

Ötvös József: Bibliaóra a városról. Lukács 19,41–44.....	366
--	-----

A címlapon Jan Vermeer von Delft (1632–1675) *Krisztus látogatóban Máriánál és Mártánál* című festménye.

A hátlapon Siklós József *Betániai lány* című verse.

Prédikáció a címlap témájára*

Vörös Éva
Budapest

A kötényes tanítvány

Alapige: Lukács 10,38–42

Avillai Szent Teréznek tulajdonítják a következő imádságot:

Lábosok és serpenyők Ura, arra nincs időm, hogy szentként a te jó tetszésed szerint éjszaka is virrasszak, de tégy engem akkor is szentté, ha az ételt készítem és a tányérokat mosogatom.

Vedd szívesen érdes kezeimet, amelyek érted lettek ilyenek.

Nem tekintenél a mosogatórongyra úgy, mint egy hegedűvonóra, amely égi muzsikát csal ki a serpenyő súrolásból? De milyen nehéz is ezt megtisztítani, és milyen utálatos munka, mégis, Uram, hallod ezt a fajta zenét is?

Mire a vacsora utáni edényeket elmosogatom, az esti imádságnak is vége van, és én már nagyon fáradt leszek.

Reggel még énekel a szívem munka közben, de estére már régen előttem nyugovóra tér. Ajándékozz meg a Te fáradhatatlan szíveddel, az enyém helyett.

Fazekak és serpenyők Ura, megengeded, hogy az emelkedett lelkiállapot helyett puszta fáradtságot kínáljak fel, amely teljesen elborít a kávézacc és a lekozmaált zöldséges fazék láttán?

De Uram, Te, aki a tengerparton reggelit készítettél, bocsásd meg a világnak, hogy mégis megkérdőjelezték, származhat-e valami jó Názáretből? (saját fordítás németből)

Olyan imádság ez, amelyben az imádkozónak még arra sincs ereje, hogy a mondatait tisztességesen befejezze. Mégis szépséges középkori példája annak az erőfeszítésnek, amellyel valaki a konyhát és a teológiát kísérli meg magában összedolgozni. Mert (szent) Terézünk nem adja fel egyiket sem: vállalja az ebédfőzés kihívásait és a szentség gyakorlását, az Istennel való beszélgetéseket is...

Máris témánknál vagyunk: a Márta- és Mária-paradigma, a mindnyájunk számára ismerős feszültség a kétféle kegyesség, a tevékenykedő szeretet, a Márta-minta, illetve a látszólag ellentétes, az elmélkedő a csendességnek, az odahallgatásnak időt adó Mária-megoldás.

A történet legizgalmasabb kérdése mégsem annak a megválaszolása, hogy a Mária-vagy Márta-féle utat kövessük-e, hanem az a ma embere számára nagyon is húsba vágó kérdés, ki határozza meg, hogy az adott időt mire használjuk? Egyre többen emlegetik a modern rabszolgaságot, azt, hogy a mai ember milyen kegyetlenül szoros időhatárok közé kényszerül. Többnyire krónikus időhiányban szenved. Azt a „keveset”, ami van, nagyon be kell osztania. Nem kis feladat, hogy mindezek között mégis kiszorítson magának valamennyi „szabad” időt. A mindennapok taposómalmában elérhetetlenül messzire kerül tőle az a világ, amelyről A prédikátor könyve ír: „mindennek rendelt ideje van” (Préd 3,1), mert majdhogynem azt éli meg, hogy semmire sincs ideje.

De nézzük meg közelebbről a bibliai idők kényszereit. Úton lévén, Jézus meglátogat egy családot, a jánosi tudósítás szerint Betániában betér Máriához és Mártához. Lukács szerint a faluba érve egyenesen Márta az, aki behívja. Mivel tudjuk, hogy Jézus nem

* Ez a sorozat jól használható a nőszövetségi bibliaórákon.

magányosan kóborolt, hanem tanítványok követték őt, valószínűleg nem is egyedül látogatta meg a családot (erre utal a többes szám: úton mentek, 38. v.).

A háztartás mindennapi ellátása az ókorban erő feletti munkát követelt az asszonyoktól, de különösen megterhelő volt a vendégfogadás. Nem mélyhűtött, félkész ételt tett a mikrószűtőbe a háziasszony, hanem messziről kellett vizet hordani a háztartási teendők-höz. A tüzelő – tükés bokorágak – beszerzése is a nők dolga volt. Primitív malomkövel őrlték a kenyérnek valót, és folytathatnám a sort.

Jézus és a tanítványai látogatása tehát feladat volt a két asszony számára, mégpedig nem is kicsi.

Az ma is. Ki kételkedik abban, hogy a keresztyénségünk megélése nem kihívás, nem többletmunka? Ha nem zárjuk be az ajtónkat és a szívünket a folytonosan bennünket kereső isteni látogatás elől.

Visszatérve a történethez, elképzelhetetlennek tartom, hogy ilyen körülmények között – jelképesen szólva – Mária ünneplőbe öltözve várta a fogadószobában a vendéget, hogy szóval tartsa, míg Márta az ebédet szervírozza. Annál is inkább, mert az eredeti szöveg szerint Mária „az Úr lábaihoz IS odaült” (39. v.). Ez pedig arra utal, hogy Mária Mártával együtt szorgoskodott, de „meghallva az idők szavát”, tudott váltani, és merte letenni a főzőkanalat. Talán még a „kötényét” sem vette le, de volt bátorsága odaülni Jézus lábaihoz.

Nehéz eldönteni, ki volt formabontóbb ebben a helyzetben: Jézus vagy Mária. A „lábaihoz ülés” szakkifejezés, jelentése: tanítványi kiképzés. Már az is szokatlan volt, hogy Jézus férfi létere nőket látogat meg, de velük Istenről beszélni olyanmilyre szabályellenes volt, hogy a rabbinusi irodalom szerint „inkább éjjenek el a Tóra szavai, de asszonnyal ne közöljék azokat”

Egyszóval ez a kötényt teologizálás mindkét részről forradalmi vállalkozás volt, valamiféle felszabadítás a kényszerpályák világában, és előtérbe helyezése egy addigra feledésbe ment szükségletnek, ti. hogy „nemcsak kenyérrel él az ember” (és ez akkor is igaz, ha az ember nőből van). Jézus lábainál ülve titkos változás kezdődik, amikor az élet Igéjének kovászát Jézus belegyúrja Mária lelkébe. Idő kell ahhoz, és nyugalom, hogy az új minőség, a tézisa megjeljen.

Munka ez is, mégpedig a javából: Isten végzi ezt rajtunk, bennünk a „maga” idejében. Jaj annak, aki nem ad időt annak, hogy Isten megdolgozhassa, abszurd módon éppen azért, mert folyton ő akar szolgálni Jézusnak.

Márta heves összezsapása Jézussal arra utal, hogy őt hallatlanul felháborítja ez a rendetlenség, pontosabban az, hogy Mária kiesett a rendből, az asszonyi teendők világából. Ráadásul nem magától, hanem Jézus társaságában. Mintha ő legitimálná ezt. Amilyen élesen és kendőzetlenül mutatja meg indulatát: „téged nem izgat, hogy én megszakadok...”, arra utal, hogy igazi konfliktusa nem Máriával van, hanem a „tettetárrsal”, Jézussal. Mégpedig az, hogy milyen joggal használja fel az időt Mária másra, mint ahogyan azt Márta szerint kellene. Ki ad neki erre szabadságot? Kissé elvont válaszával – hogy egy a szükséges dolog – Jézus meg akarja értetni Mártával, kié is az idő, ki az idő Ura. Nem kizárólag mi döntünk arról, hogy mire szánunk időt, és mit fosztunk meg attól. Vannak különleges alkalmak, amikor igencsak áttetszik az időn Isten jelenléte. Most Jézussal talán éppen ide a „betániai konyhába” jött el, tért be az Isten országa.

Jézus arról beszél, hogy nemcsak a megcsinálhatóság világa létezik, hanem a megajándékozottságé is. Az a fajta világ, amelyről a Hegyi Beszédben szólt: „Vegyétek eszetekbe a mező liliomait, mi módon növekednek, nem munkálkodnak, és nem fonnak... Salamon minden dicsőségében sem öltözött úgy, mint ezek közül egy” (Mt 6,27–

29). Mintha azt kérdezné Jézus Mártától: Melyik a fontosabb munka? Amikor a háziaszszony a lisztet és a hozzávalókat összegyűrja, vagy az, amikor az anyag pihen, hogy a kovász láthatatlanul megkelessze a tésztát? Jézus mintha kérlelné Mártát: Ismerd el a kovász rendjét és idejét! Ne válaszd szét, ami együtt igaz. Mindkettőnek rendelt ideje van!

Amikor fölénk tornyosulnak teendőink, és azt sem tudjuk, mihez kapjunk, mert e világ ura folytonosan időrabságban tart, akkor jusson eszünkbe a Mária-minta, az, hogy „életünk ideje a Te kezében van” Szabad a Prédikátortól tanulva (Préd 3) az óramutatóktól egy kicsit eltávolodni, és nem annyira azok bűvöletében élni, hiszen ez is a hiába-valóságok világa. Tudni, hogy az idő több, mint pusztán gazdasági egység, amit hatékonyan kell „kihasználni” Az Isten kezében tartott idő másként jár, mint az óramutató. Ez az idő kovász. Láthatatlan, titkos hatóanyag. Kérjük el az időértés bölcsességét!

És ne feledjük: életünk nagy történései láthatatlan „kovász-titkok” Évezredek óta nem arról szólnak a prédikációk, milyen fantasztikus vendéglátásban részesítette Márta Jézust és csapatát, hanem arról, mit tett Jézus Máriával, az ő átváltozásáról, a kötényes teológiáról. Ami nem feminin akció volt, hanem a helyzethez illő reakció: forradalmian új válasz a meglátogatottságra. Lényegesen több, mint az egy fedél alatt lévők közelsége. Valódi közösség Isten országával – a hétköznapiakban. Akár a konyhában is, a serpenyők és lábosok világában. Ámen.

A fák csodája

Azt gondoltam, hogy ismerem őket, míg egy nap csodát láttam. Lábukkal ugyanazon a talajon álltak, fejüket ugyanabba a levegőbe emelték, ugyanabba a napba és esőbe mártották. És az almafa almát hozott, a körtefa tíz méterrel arrébb körtét.

Ez a normális, mondták az emberek. De én nem tudtam hinni a szememnek. Ugyanabból a talajból, ugyanabból a levegőből, napból, esőből az egyik körtét, a másik almát termelt! És ezek egészen különbözőek színben, formában, illatban és ízben.

Ezt a csodát én még sohasem láttam így meg: a másság csodáját!

Phil Bosmaus

Vasárnapi prédikációk

Farkas Antal
Nagyvárad–Velenice

Isteni átvilágítás

Alapige: Zsoltárok 139,1–12
Bibliaalvasás: Róm 8,22–39

A 139. zsoltárt az isteni átvilágítás zsoltárának is lehetne nevezni. A felolvasott igeszakaszból három fontos dolog derül ki számunkra. Vegyük sorra!

1. Isten, a mennyei átvilágító Bíró mindent tud rólunk

Bár köztudott, hogy a 21. század embere egy totális kontroll alatt van, nem szívesen veszünk róla tudomást és főként nem örvendünk annak, hogy különböző modern eszközökkel megfigyelnek, nem tartva tiszteletben még az intim szféránkat sem. Hogy hol figyelnek, figyelhetnek meg? Bárhol és bármikor. Hiszen mára már valósággá lett az orwelli látomás: térfigyelő kamerák felhasználásával utcán, bankban, autópályán radarok segítségével, az úrból műholdak által, behatárolható tartózkodási helyünk a maroktelefonunkon keresztül, még olyat is hallottam, hogy a tévé készülékébe is beszerelnek kamerát, tehát a lakásunkban is ellenőrizhetőek vagyunk. Szinte utópisztikus hírt hallani arról, hogy mikrochipet ültetnek be egyes emberek bőre alá. Egyelőre csak egészségügyi okokból – de egy idő után bizonytalán más szándékkal is megteszik. Ezekhez képest a kommunista szekuritátés megfigyelés nagyon avított dolognak mondható. Örvend-e ennek a mai ember? Természetesen nem! S ha mégsem vagyunk annyira fontosak egyes szerveknek, hogy állandó megfigyelés alatt tartsanak, most azt kell hallanunk a 139. zsoltárból, hogy az emberi megfigyelő rendszeren túl – mely természetesen nem százszázalékos, hiszen bármikor el is romolhat – nos, azt kell tudomásul vennünk, hogy van egy soha meg nem hibásodó, 24 órás üzemmódban működő, tökéletes „mennyei kamera” is.

Egy iskolás fiú bement a barátjához, hogy együtt menjenek az iskolába. Senkit sem látott a szobában, ellenben megpillantott az ablaknál egy kosár almát. Közelebb lépett hozzá. Sóvargó szemmel nézte. Szeretett volna belőle venni. Úgy gondolta, most nem látja senki. Eszébe jutott azonban, hogy Isten szeme mindent lát. Elfordult a kosártól, távozni akart. Állj! – szólt rá a szobában egy hang. A fiú megrettent. Egy idős ember ült a kályha mögött, aki látta a fiú vívódását. – Ne félj! Derék fiú vagy! Legyőzted a kísértést. Végy csak nyugodtan az almából! Jegyezd meg egész életedre: bárhol vagy, bármit teszel, Istenünk, Atyánk mindent lát. „Mert ő, szemmel tartja mindenkinek útját, és minden lépését jól látja.” (Jób 34,21)

„Uram, megvizsgáltál engem” – mondja a zsoltárfő. Az ember nem szívesen megy orvoshoz, csak ha már muszáj. A konzultáció során az orvos megvizsgálja, ha kell, le is vetkőzteti. Ki szeret testileg „kitárulkozni” más ember előtt, még ha történetesen orvos is az illető. Csak nőtestvéreim tudnák megerősíteni igazán, hogy mit jelent számunkra, amikor nőgyógyászati kivizsgálásra kell menniük... Így vagyunk a röntgenvizsgálattal is: félünk a felszínre kerülő eredménytől, attól, hogy valami nagy bajunk is lehet. Hát még a „lelki kitárulkozással”! Amíg a kórházi röntgenkészülék átvilágítására egy földi élet során – természetesen ez személyenként változó – csak néhányszor kerül sor, az isteni átvilágítás folytonos. Egész életünk az Istennel való szembesülések sorozata. Csak mi korlátozzuk különböző alkalmakra, csak mi szorítjuk be bűnbánatunkat, hitvallásunkat a

templomba, istentiszteleti időbe. Elég-e úgy okoskodni, hogy vasárnap van találkozásom az Úrral? Mintha Istent találkozára lehetne hívni?! Az Úr nem egy általunk megadott helyen és időben tartja a vizsgálatot, hanem mindig és mindenütt.

Az ember nem szereti, ha nincsen magánélete, ha mások is ismerik titkait, még ha az maga az Isten is! Azt mondja a zsoltáríró: „te ismered ülésemet és felkelésemet” Az ószövetségi ember számára nagyon fontos volt a munka, a cselekvés, de emellett természetesen a pihenés, a megállás, az elcsendesedés és a nyugalom napjának a megtartása. Amikor megszűnt dolgozni – ez is kell –, megállt az Isten színe előtt. Ezt nem gyakorolja a ma embere. Még ha alkalma is lenne a pihenésre, nem tud kikapcsolni, felhagyni a hétköznapi pörgésével. Nagyon pontosan fogalmaz Reményik Sándor a *Békesség Istentől* című versében:

„Nincs nyugalom, nincs nyugalom, – a szív
Amíg ver, mindörökre nyughataatlan...”

majd továbbmegy és folytatja:

„Nincs nyugalom, nincs nyugalom, – s ez a
Nyugtalanság, mint járvány, ragad.”

Nagyon találóan fogalmazta meg valaki: „aki nincs kifogva, az nincs igazán befogva sem”. Sokszor megesik, hogy még itt a templomban sem tudunk Isten Igéjére figyelni, gondolataink a mindennapokban kavarnak. Még olyanok is vannak, akik az istentiszteleti idő alatt sms-eket írnak... A jelenések könyvében olvassuk: „Tudom a te dolgaiddat...” Isten számára olyanok vagyunk, mint egy könyv vagy levél, „amelyet ismer és olvas minden ember” (2Kor 3,2b). Mindenki mást és mást olvas ki belőle. Isten azonban a valóságot.

2. A mindeneget ismerő Isten elől nem lehet menekülni

Ezt a zsoltárt egy hívő ember írta, és kisugárzik belőle, hogy menekülni szeretne. A kérdés az, hogy milyen a viszonyunk a mennyei átvilágító hatalommal? Menekülni akarunk előle, mint ahogy tette Jónás, aki azt hitte, hogy ha a háta mögött hagy mindent és világgá megy, megfedkeznek róla az Isten, vagy pedig Hozzá futunk, mint ahogyan tette a tékozló fiú. Miért menekülünk előle? Mert félünk. Félünk büntetésétől, félünk, hogy nem fogad el, félünk, hogy tükröt tart elénk, és belenézve kénytelenek vagyunk önmagunkra ismerni. Emberek elől elrejtethetünk sok mindent, de Isten elől nem, ahogyan énekeljük: „Teelőled elrejtennem semmit sem lehet.” (MRÉ 302) Meztelenül állunk előtte, mint Ádám és Éva a paradicsomban és megpróbálunk rejtőzködő életet élni, mert érezzük pőreségünket. Falevél, ruha, pénz, diploma stb. nem tudják eltakarni bűneinket.

A mai ember rejtőzködő életmódját főképp városban lehet utolérni. Nincsenek kapcsolatai, nem enged senkinek sem betekintést magánéletébe, nem ismeri a szomszédjait, nem önti ki a lelkét senki előtt... Falusi környezetben azonban ez lehetetlen. Generációkra visszamenően is ismerős egy-egy családnak, embernek az élete. A mai ember úgy is akar rejtőzködni, hogy meg akar feledkezni Istentől, gondolva, hogy így Isten is elfeledkezik róla. Ha nincsen Isten, akkor számomra Ő halott. Nem akarom meghallani kereső szavát: Ádám, hol vagy? Nincsen a világnak egyetlen egy olyan zuga sem, ahova elbújhatnék előle, legyen ez akár a tarsisi hajó, egy kertnek fája vagy bokrai. Az ember sokszor elmegy a végletekig is, mint tette Júdás, aki azt hitte, hogy az öngyilkosság megold-

dás a kínzó önvád elől. A lelkiismeret-furdalással nem lehet végezni sem golyóval, sem méreggel, sem kötéllel: „Ha a mennybe hágnak fel, ott vagy; ha a Seolba vetek ágyat, ott is jelen vagy.” (8. v.) Tanulságul szolgálhatnak a volt véreskezű diktátorok, háborús bűnösök esete, akik, amikor elveszett az ügyük, öngyilkosságot követtek el, hogy elkerüljék az igazságszolgáltatást.

Az előző gyülekezetemben volt egy család, akik minden utcabeliükkel haragban voltak. Családlátogatás alkalmával szerettem volna jobb belátásra bírni őket, de nem sikerült, csak hajtogatták a maguk vélt igazát és éltek tovább békétlen életüket. Kevés időre rá, amikor már a velencei gyülekezetben szolgáltam, kaptam a hírt felőlük, hogy férj és feleség összebeszélt és egyazon időben kötéllel vetettek véget földi életüknek.

A holtak hazájára – a Károli fordításban Seol név alatt szerepel – úgy tekintettek, mint ahol nincs jelen Isten. Félelmetes helynek tartották, ahová nem volt ajánlatos menni, akárcsak a régi Amerikában az indián temetőkbe. A zsolttáros megállapítja, hogy Isten mindenütt jelen van. Az elmúlás sem választ el tőle, vagy ahogyan Pál fogalmaz a bibliaolvasás során felolvasott részben: „Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következendők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, mely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban.” (Róm 8,38–39) Micsoda vigasztalás ez az étellel és halállal vívódó ember számára!

A zsolttárró azt mondja: „Ha a hajnal szárnyaira kelnék és a tenger túlsó szélére szállanék, ott is a te kezéd vezérelne engem, és a te jobb kezéd fogja engem” (9–10. v.). A hajnal szárnyai és a tenger túlsó széle az ősi héber gondolkodás szerint a mögöttünk levő múltat és az előttünk levő jövőt jelképezik. De el lehet-e bújni Isten elől a múltamba, vagy előre tudok-e szaladni a jövőbe, álmodozva, légvárakat építve? Nem, hiszen: „...messziről érted gondolatom. Járásomra és fekvésemre ügyelsz, minden utamat jól tudod. Mikor még nyelvem sincs a szó, immár egészen érted azt, Uram! Hová menjek a te lelked elől és a te orcád elől hova fussak?” (2–4.7. v.)

3. A hívő ember számára Isten mindentudása oltalom

Ha betegek vagyunk, érdemes orvoshoz fordulni, aki diagnózist ad rólunk: mi a feltételezett betegség oka, szükséges-e a műtét vagy sem stb. De ez a diagnózis még nem százszázalékos, az orvos is tévedhet.

A hívő ember számára is fontos az orvos, a lelki orvos, Jézus, aki a földi orvosokkal ellentétben pontos diagnózist állít fel. A hívő ember így szól: „Uram, megvizsgáltál engem és ismersz.” (1. v.). A hívő ember nem vitatkozik a diagnózis tekintetében, hanem engedelmeskedik, és él a lelki gyógyszerekkel: szentírásolvasás, imádság, bűnbánatgyakorlás, stb. A zsolttárosnak az isteni oltalom bizonyosságában való hite így hangzik: „Elöl és hátul körülzártál engem és fölöttem tartod kezedet.” (5. v.) Ez egy szent bezártságnak az állapota, egy boldog rabság, ahogyan a börtönlélményeit leíró, áldott emlékü Szilágyi Sándor adta kötete címéül. Aki Isten áldó keze alatt tudja magát, s így mintegy védőburokban éli napjait, az lelkében akkor is szilárd marad, ha az atyai kéz időnként gondfelhőket okozó próbatételekben nehezedik meg felette: „Csodálatos előttem e tudás, magasságos, nem érthetem azt” (6. v.) – mondja a zsolttárró. Csodálatos, ahogyan Isten körbeölel és védelmez.

Keresztyén atyámfiai, mi olyanok vagyunk, mint az egzotikus madarak, melyeket gazdája kalitkában tart. Tudjuk, hogy milyen fontos még a madár számára is a szabadság. De mi lenne e madarakkal a kalitka nélkül, gazdáik gondoskodó szeretete nélkül? A pusztulásukat jelentené.

A mai szabad és liberális korunkban ne értenénk-e, hogy szükségünk van az isteni kalitkára, keresztyén hitünk vallás- és nemzetmegtartó erejére? Ne felejtsük el, hogy annak a kalitkának az ajtaja, melybe e földi világban Isten helyezett bennünket, Jézus feltámadása óta nyitva van a menny felé. Ez nem fogság, hanem egy csodálatos biztonság. E „kalitkában” mi szabadon mozoghatunk. A hívő ember bizonyossága az, hogy jöhet bármi, a Szentlélek vezet, nem vagyunk tanácstalanok, a sötétségben világosságot gyújt, a gondok, terhek fellegeit eloszlatja: „a sötétség bizonyosan elborít engem és a világosság körülöttem éjszaka lesz, a sötétség sem borít el előled, és fénylik az éjszaka, mint a nappal; a sötétség olyan, mint a világosság” (11–12. v.).

Keresztyén testvéreim, bármilyen meglepő, de ez a zsoltár véges-végig az Úr Jézusra mutat. Nem úgy, hogy utalások vannak Rá, amelyek az Újszövetségben teljeseznek be. Néha csak egy nagy hiányként van ott Jézus. Mert a tehetetlenségünk Hozzá visz. Egyet tehetünk csak, hogy Hozzá fordulunk bocsánatért. Ne gondoljuk, hogy a Krisztus előtti időkben reménytelen volt az ember helyzete. Sok minden mutatott Rá. Főként az áldozatbemutatók hangsúlyozták, hogy azoknak csak akkor van értelmük, ha valódi bűnbánat kíséri, ahogyan a Jóel próféta könyvében olvassuk: „És szíveteket szaggassátok meg, ne ruháitokat, úgy térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez; mert könyörülő és irgalmas Ő; késedelmes a haragra és nagy kegyelmű, és bánkodik a gonosz miatt. Ki tudja, hátha visszatér és megbánja és áldást ad maga után.” (2,13–14. v.) Ez annak a kegyelemnek a jele, mely Jézus Krisztusban jelent meg.

Egy ősi ír áldás szövegével kívánom szeretett mindnyájatoknak:

Az Úr legyen előtted,
 hogya jó utat mutassa neked.
Az Úr legyen melletted,
 hogya téged karjába zárjon és megvédjen.
Az Úr legyen mögötted,
 hogya megvédjen a Gonosz cselvetésétől.
Az Úr legyen alattad,
 hogya felfogjon, ha leesel.
Az Úr legyen tebenned,
 hogya megvigasztaljon, ha szomorú vagy.
Az Úr legyen körülötted,
 hogya megvédjen, ha mások rád rontanak.
Az Úr legyen fölötted,
 hogya megáldjon téged.
Így áldjon meg téged a jószágos Isten
 Ma, holnap és minden időben.

Ámen.

Kérjétek azért az aratás Urát...

Alapige: Lukács 10,1–3
Bibliaolvasás: Lukács 10,1–16

Krisztus tanítványainak életében eljön a pillanat, amikor Uruk „bedobja” őket a mélyvízbe. Eddig szemlélői voltak Krisztus tetteinek, hallgatói tanításának, eljött az idő, hogy ők is szóljanak és cselekedjenek. Krisztus azért hív el tanítványokat, hogy később küldhesse őket. Az evangélium terjedésének egyik titka, hogy a Jézus által megérintett emberek küldöttekké válnak. Hadd kérdezzek meg: te már küldetésben vagy-e? Nem vagy-e csupán alkalmi hallgatója Krisztus tanításának? Vajon nem választottad a kényelmesebb utat: a privátkeresztyénséget, a magadban és magadért élt hitet? Az Úr Jézus módszere nem változik. Ma is munkásokként tekint az Övéire, drága kiváltság ez, szolgálai lehetünk, akik viszik, hordozzák az Ő ügyét, akik hirdetik és megélik az Ő tanítását. Egyszer azt kérdezte valaki: Isten nem vállalt kockázatot azzal, hogy emberekre bízta az evangéliumot? Nem kockázatos az ingatag, megfutamodni, megalkudni hajlamos emberre bízni ilyen nagy ügyet? Nem lenne valami biztosabb módszer a hír, az örömhír célbajuttatására? Isten ezt az utat választotta, téged és engem választott, hogy építsük az Ő országát!

Így szól az Úr: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés.” Isten tervében mindig van teendő. Sok ember van, akit még el kell érni, akinek fel kell mutatni az igazi életet. Nemrég hallottam egy statisztikát egy erdélyi nagyvárosról, melyben 4000 református magyar él, legalábbis a népszámlási adatok szerint ennyien vallják magukat annak, de ennek a négyezernek csak töredéke él közösségi életet. Sok az aratnivaló, ha talán közeli ismerőseidre gondolsz, esetleg családtagjaidra, akiknek nem fontos Isten szava, imádkozni csak bajban tudnak. Sok az aratnivaló, ha arra a megszámlálhatatlan emberre gondolunk, akik már megcsömmöröltek a rohanó élettől, rádöbbenek, hogy nem ér semmit a szerzési mánia, lehet megundorodtak a törvényeskedő vallásoskodástól is. Vajon van kitől halljanak Isten szeretetéről, van, aki megszólítsa és hívja őket és ezt ne képmutatón, hanem hitelesen tegye?

A mai Igében ott vannak a láthatatlan szereplők, a célszemélyek, akikhez Jézus a tanítványokat küldi. Krisztus azokat is szereti, azokat is keresi, akik számára Ő még idegen. El akarja érni őket és ebben téged is fel akar használni, rajtad keresztül akar hozzájuk lépni. Kevés a munkás! Kevés, aki a kényelmes nézőtérrel lemegy a pályára. Vajon nem azt érezzük, hogy elég nekem, hogy vasárnap eljutok templomba, elég, ha meghallgattam az Igét? Bibliaolvasóként vajon nem úgy csukjuk be a Szentírást, hogy eszünkbe sincs alkalmazni, kipróbálni? Tudod, hogy azért vagy a templomban, azért olvasod az Igét, mert az Úr nemcsak informál, hanem formál is, küldeni akar, hogy menj és éljed meg, menj és akképpen cselekedjél! Vajon kérünk-e munkásokat az aratásba és vállaljuk-e a nap tűzét, a munka nehezét; itt vagyok, Uram, képesíts és küldjél el aratásodba?

Figyeljünk arra is, hogyan küldi Krisztus a tanítványokat: mint bárányokat a farkasok közé. Olyan hírt nem hallottunk, hogy a bárány megtámadja az embert, nem sorolható egy kategóriába a farkassal vagy éppen a pitbullal. Krisztus tanítványai nem erőszakosak, nem azt mondják: térj meg, különben fejbeverlek. Sajnos volt idő, mikor tüzzel-vassal akarták terjeszteni a keresztyénséget. Ma is hallani erőszakos térítőkről. A szekták gyakran megfélemlítéssel, lelki zsarolással tartják soraikban a híveiket. A bárány

szelíd, nem tud támadni, csak védekezni. Nincs agyara, nincs éles karma, neki pásztora van és a pásztor védelmében bíz. Isten Báránya sem fenyegetőzött, nem szidalmazott, hagyta az igazságosan ítélőre!

Vajon nincs jelen az erőszak az életünkben? Kiabálunk, veszekszünk, toladunk, másokat bántunk. Isten bárányát követjük-e ilyenkor? A hatalmas és büszke Római Birodalmat nem erőszakkal, fegyverrel hódította meg a keresztyénség, hanem a szelídséggel, a szenvedéssel. Azzal az erővel, mely elviselte az üldöztetést, nem kereste a halált, de vállalta azt, azzal, hogy nem fizetett gonosszal a gonoszért, mert Krisztusra tekintett. Veszélyes ez a küldetés, báránként menni a farkasok közé, de ahogy Pál mondta, miután túlélte a megkövezést: sok háborúszágon át kell bemennünk Isten országába. Lassan újra itt az ideje a fizikai keresztyénüldözésnek, lelkileg már zajlik javában. Az egyik európai fővárosban nem szabad karácsonyfát állítani, mert sérti a más vallásúakat. Egy másik országban tilos Bibliát vinni az iskolába. A keresztyén hit tekintélyét próbálják csorbítani, Krisztust próbálják nevetségessé tenni és lehet még sorolni a szomorú példákat.

Végül nézzük meg, mivel küldi Krisztus a tanítványait: egy hírral, de így kell fogalmaznom: a hírrel. Ez a hír így szól: elközelített az Isten országa. Ezt kell mondaniuk. És ahol befogadják őket, ott békeesség száll annak a háznak vagy városnak a lakóira. Sokfajta hírt terjesztünk, ezek sokszor álhírek, hazugságok, máskor rombolnak, ártanak, gondoljunk csak a pletykára. De van *a hír*, ami lehet ma már nem újdonság, nem olyan figyelemfelkeltő, de a legfontosabb: Isten számon tart téged. Látja életed, látja vétkeidet és kegyelmet kínál Jézusért. Bűnben születél, romlott vagy, de Isten Fia magára vállalta hamisságodat, megfizette adósságodat, Isten igaznak, büntelennek nyilvánít Jézusért. Hív az Ő országába, hív az Ő akaratát tenni. Itt van Isten országa. Jézus által kinyújtja feléd a kezét és azt mondja: légy szabad. Légy szabad szeretni, megbocsátani, bízni. Szabadulj aggodalmaktól, félelmektől. Az Isten békeessége, mely minden értelmet felülhalad, töltheti be szívedet. Isten szeret, megváltott, számon tart és igényt tart rád.

Elhiszed-e ezt a hírt, ehhez igazítod-e életedet? Sürgősen célba kell juttatni ezt az üzenetet. Az Igében azt olvassuk, hogy Jézus azt mondja, még köszöntéssel se vesztessétek az időt. Izraelben nemcsak egy „Jó napot!” volt a köszöntés, hanem megálltak, több szót váltottak. Erre nincs idő, menni kell, vinni kell az örömhírt minél több emberhez és gyorsan a tárgyra kell térni

Krisztus nem titkolja el, hogy lesznek elutasítók is, akik nem fogadják be a tanítványokat és nem fogadják el az üzenetet. Lehet, valaki azt mondja: ez mesebeszéd, vagy, hogy erre nincs szükségem, mert én jó ember vagyok. Nem őket zárja ki Isten, ők zárják ki saját magukat az üdvösségből. János evangéliumában olvassuk: nem én kárhoztatom, hanem az Ige, amelyet szóltam, az fogja kárhoztatni az utolsó napon. A lehetőség megvolt. Ne Istent hibáztasd!

Jézus munkásokat küld: nincs privátkeresztyénség, nincs passzív tanítványság, sok az aratnivaló, kell a munkás. E küldetésben az erőszak nem lehet az eszköztárunkban. Nem megy a rábeszélés, a „lyukat beszélek a hasadba” elv sem. Egyetlen „fegyverük” a Bárány szelídsége, a Pásztorhoz való hűség. Küldetésük tartalma a legéletbevágóbb és legkülönlegesebb hír: itt van Isten országa. Az Úr segítsen minket, hogy engedelmes eszközökké legyünk a szent evangélium terjedésében! Ámen.

Ami a szívben van

Alapige: 1Sámuel 16,7b
Bibliavetítés: 1Sámuel 16,1–13

Jó volna, hogyha ennek az Igének a tanítása szerint együtt tudnánk elindulni ezen az új héten. Keresni végig, folytonosan: Uram, mi a Te akaratod az én életemben? És ne csak azt látni jónak, amit a magunk szeme előtt jónak látunk, és ne csak azt látni szépségesnek, amit mi gondolunk szépségesnek, hanem amit az Úr mutat jónak, amire az Úr mondja azt, hogy szép, s amit az Úr Isten Igéje és Szentlelke által nekünk tanácsolni szeretne.

Sámuel mélyponton volt az ő életében. S ebben a mélypontra került állapotában szól hozzá Isten. Nem tudom, te hogy jöttél e mai istentiszteletre, de azt tudom, hogy sokatok életében gondok voltak, vagy talán még vannak is ilyen mélypontok, nehéz pillanatok, amelyeken nehéz az embernek túltennie magát. Azonban szól az Úr Sámuelhez, és szól hozzánk. Akkor is, amikor már nem látjuk a kiutat, akkor is, amikor úgy tűnik, hogy minden összedől, hogy mindennek vége, melyeken nehéz az embernek túltennie magát.

Gondoljuk magunkat Sámuel helyébe, aki felkente az első királyt, hiszen a nép kérte ezt, mert más népekhez akart hasonlítani, és ez az első király, aki termetre szép volt, egy fejjel magasabb minden embernél Izráelben, most több ízben is engedetlen. És nem Isten az, Aki haragvó Istenként elfordul a felkent királytól, hanem az Istentől elfordult királyt most magára hagyja, és engedi az elveszés útján járni, amelyet ő maga választott.

Ha felületesen olvassuk az Igét, úgy tűnne, hogy Isten kegyetlen, haragvó Isten. De nézzük csak meg az okokat, amiért elfordul Isten Saultól. Amikor előreküldi Sámuel Sault a táborba, ezt mondja: „majd négy nap múlva jövök” Saul akkor nem tudja kívánni türelemmel a prófétát, és a prófétán keresztül Isten tanácsoló szavát, hanem áldozatot mutat be Saul Istennek. Isten előtt ez az áldozat nem kedves. Ahogyan majd a próféták annyiszor elmondják: „utálom a ti ünnepeiteket, nem kedvesek a ti áldozataitok, hiába a bakoknak, bikáknak vére, imádságaitokat meg nem hallgatom”

Isten nem parancsolta Saulnak az áldozat bemutatását. Az a próféták, és különösen a papok kiváltsága volt. Ő ezt magához ragadta. Mindent ő maga akart kierőszakolni Istentől. De így nem lehet! S aztán, mikor azt a parancsolatot kapja, hogy menj és pusztítsd ki az amálekítákat, akkor csak félig engedelmeskedik. Akkor a színe-javát meghagyja az állatoknak, sőt a királyt is. Talán majd jó lesz később valamire! Saul cserébe leg gondolkodik. Okoskodik.

Az Úr Isten pedig nagyon jól tudja, hogy miért kellett ilyen keményen utasítsa: asszonyt, férfit, gyermeket, de még egy állatot se, senkit az amálekíták közül élve ne hagyj!

Hogyha fellapozzuk a Szentírást, és figyeljük a honfoglalás történetét, amikor kivonultak már Egyiptomból, hátuk mögött van a negyvenéves pusztai vándorlás, akkor az amálekítákról olvassuk azt, hogy hátha támadták a vonuló népet, bántották és sarcolták őket, a gyengéket, az időseket, a gyermekeket és az asszonyokat elrabolták. Ilyen gonoszak voltak az amálekíták!

S úgy tűnt, Isten nem bosszulja meg! De a bűn nem marad következmény nélkül. Türelmesen várt az Úr, hátha mégis meggondolják, megbánják bűneiket! Az amálekíták ott maradnak mint egy tövis Izráel népe életében.

Az Úr szól most Saulnak: „Menj, pusztítsd ki őket!” – töröld el őket a föld színéről! Egy gonosz nép, mely gyermekeket, asszonyokat ölt, bántott, nem mert szembenézni a harcos férfiakkal, csak hátba és oldalba támadja.

Az Úr pedig olyan Istene az Ő népének, és minden népnek olyan Istene lesz, Aki igazságot szolgáltat. Harmad- és negyedíziglen is megbünteti, akik ellene törnek. És ezt kellene mint eszköz végrehajtsa Saul. De ő nem gondol a következményekre. Olyan lesz, mint az amálekíták, akik nem gondoltak a következményekre. És ekkor már elveti őt az Úr, és kijelenti Sámuelnek: „Menj, kenjél fel egy új királyt!”

És azt látjuk, hogy ebben a pillanatban össze van törve. S amikor hallja az Istennek új akaratát, hogy Istennél van újrakezdés, nem jön hogy elhiggye!

Testvéreim! Vajon nem reánk illik ez a kép? Pontosan ilyenek vagyunk mi is, amikor azt látjuk, hogy volt egy szép kezdet, és aztán jött egy rossz folytatás. És az Úr Isten belenyúl a mi életünkbe, megmutatja az Ő haragvó, az Ő bünt utálódó, igazságos hatalmát, mert szép szóval nem megy a figyelmeztetés. Leginkább így van ez, hogy szelíden, hal-
kan szóló szava nem kell. Akkor felemeli Isten az Ő botját, hogy megalázzuk magunkat. S amikor az ember azt látja, hogy Istennél van lehetőség az újrakezdésre, mintha nem hinné!

Csak mondogatjuk a közmondásokat – kutyából nem lesz szalonna –, meg így, meg nem úgy, meg amúgy...

Sámuel is azon morfondírozik, hogy menjen el Betlehembe? Hogyha meghallja ezt Saul, megöli őt. Az a Sámuel, aki annyira Isten védelme alatt tudta magát, aki annyi csodás dolgot láthatott már életében, fél egy hatalmához görcsösen ragaszkodó kondukátortól, mert most már Saul nem is király. Fél egy olyan embertől, akit elvetett Isten. „Megöl engem.” Ő csak azt nézi, ami a szeme előtt van!

Ott van egy félelem között rettegő ország, és Isten prófétájának is remeg a térde, remeg a szíve.

Hányszor reánk illett ez a kép! Egy félelemtől remegő országban féltek még Isten szolgálói is. Voltak azért, akik nem féltek szembeszállni, jövőt remélni, Isten szavára alapozni az életet. És ez a szép. Isten ezt adja élénk tanulságul. Ezt meg lehet tanulni. Nincs pardon, ha Isten mondja, menni kell. Itt állok és másként nem tehetek, mint ahogy Luther mondta a worms-i országgyűlésen. Ha Isten azt mondja „Menj!”, akkor én nem mondhatom azt, hogy „Nem megyek!” Akkor nem ellenkezhettek. Bármennyire is értelmetlennek tűnik az az út, amelyet Isten jelöl ki, bármennyire is homályos és nem tudom milyen lesz az új, milyen lesz az Isten szabadítása, mit akar Isten ebből kihozni, Isten gyermeke függjön az Ő szavától. Hogyha Ő azt mondja erre, akkor én nem mondom, hogy azért is arra, a másik irányba megyek! Legtöbb esetben azonban ezt mondjuk. Azt ismerjük, az ismeretlen felé nem megyünk.

Figyeljétek meg, hogy az Úr Isten mit mond el Sámuelnek! A félelemtől remegő Sámuelnek azt mondja: „Menj el Betlehembe, és ott mutass be áldozatot, a többit majd megmondom neked!” Nem mond el mindent. Nem mond el mindent egyből az Ő szolgájának. Menj, a többit majd tudatom veled!

Ilyenné szeretné formálni a mi életünket is. Induljunk el az Ő tanácsa szerint, a többit majd megmondom nekünk. Folytonosan, folyamatosan figyeljünk Őreá! Én vezetni foglak téged! Te csak bízzad azt a gondot, amit amúgy sem tudsz megoldani, reám!

Minden gondotokat Őreá vessétek, mert Őnéki gondja van reátok!

Ti csak induljatok, ti csak menjetek az Úr útján! Menjetek az én utamon! Tisztuljon szívetekből a félelem! Én majd megmondom a többit.

És azt is mondja, ha meghallja Saul, hogy te miért mész Betlehembe, mondd, hogy áldozatot bemutatni. Isten szóról-szóra szájába adja Sámuelnek, hogy hogyan és miként indulhat el az ő útjára. Majd megadatik tinéktek abban az órában, mikor törvényszékre visznek az én nevemért, hogy mit mondjatok. Ne aggodalmaskodjatok! Majd megadatik nektek abban az órában.

Ugye, milyen csodálatos ez az ószövetségi történet?! Mintha az Úr Jézus Krisztusnak szavai már előre beteljesednének!

Sámuel elindul a látatlanra, a bizonytalanra?! Isten szavára! És ez nem bizonytalan! Még ő sem látja, még ő sem tudja, mi lesz ebből.

Töltsd meg szarudat olajjal! Úgy menj!

Az olaj. Tudjátok, régen, az ókori világban miből készült az olaj? Olívaolaj volt. Azt préselték, sajtolták. Vajon tudjuk-e azt, hogy az Úr Jézus Krisztus ahol szenvedett, az Olajfák hegye, amit Gecsemánénak nevezünk, az az olajprés hegye. Ahol Isten szenved értünk, az Ő szeretetével, szíve összeszorulásával.

Töltsd meg Isten szenvedő szeretetének a jelképével, töltsd meg olajjal szarudat! Mert Isten úgy szereti ezt a népet, hogy jót gondol, jövőt formál számára. Isten szenvedő szeretete, irgalma nem hagy el titeket!

Milyen drága dolog volt Sámuel számára az olaj! Azzal kenték fel őt is prófétává. De azzal kenték fel a papokat és a királyokat is. Isten új és új szolgálókat fog majd küldeni. És nem is akármik! Majd szíve szerint való királyt. Jézus Krisztus előképét, „ősatyját” keni fel, hogy Dávid Fia nekünk Jézusunk legyen, akit az Ő Lelkével ken fel. Ahogyan majd Dávidról is olvassuk, hogy az Úr Lelke reá szállt, és ezután sem hagyta el őt. Elhagyja Sault, de nem Dávidot. Sámuel ebben egy eszköz lehet.

Egy megöregedett, megbátortalanodott, jövőt nem látó, szíve összeszorultságában féltelmeket, nehézségeket, bizonytalanságot látó szolgálja Istennek. Azonban mégis hallgat Isten szavára.

Ilyen a mi életünk. Azt látjuk, hogy milyen sok kuszaság, összevisszaság van családjainkban, környezetünkben, népünk, gyülekezetünk életében. Nemzetünk állapotáról ne is beszéljünk! Sokszor kiábrándulunk: minek megyünk még templomba, mikor ezt látjuk, ezt halljuk?! S akkor Isten más utat mutat. Azt mondja, te figyelj arra, amit én mondok, és amit neked mondok! Ne térj se jobbra, se balra! Ne azt nézd, hogy mit mondanak az emberek! Ne azt nézd, amit szemekkel látsz, keziddel tapinthatsz! Azt nézd, amit szíveden keresztül majd én szólok neked, amit Igémen, Lelkemen keresztül megértetek tevéled! Mert az Úr azt nézi, ami a szívben van!

Mi van a te szívedben? Félelem, csüggedés, aggodalom, vagy imádságos Istenre hagyatkozás. Uram, itt vagyok Előtted, itt van szívem, Neked adom, Uram! Töltsd be az űrt, csak Te töltheted be egyedül és igazán!

Tégy jót velem akaratom szerint! Jézus a kánai menyegzőben megszorítja, megadja, ami nincs, az elfogyott bort, és a vizet borrá változtatja. S ahogy Mária mondja: tegyetek meg mindent, aszerint majd, amit Ő mond. Hát ezt teszi Sámuel. Amit az Úr mond neki, ő mindent megtesz. Még nem tudja, nem érti.

Amikor előállítja Isai sorban a hét fiát, Abinádábot, Sammát és a többi: – Hát csak ennyi van, itt vannak mind? Mert az Úr azt mondta mindegyikre: nem ez az! –, hogy megtetszett neki már az első. – Bizonyára ő az! –, s nem ő az. Pedig szép volt. De nem ezt nézi az Úr. És nyilván nem úgy veti meg az elsőszülött fiút, hogy előtte utálatos, hanem nem megfelelő erre a szolgálatra, erre a tisztségre. Nem az Úr kiválasztotta. Ő Dávidot akarja. Mert Istennél van ilyen. És hogyha Ő azt mondja, nem úgy, ahogy te el-

gondoltad, mert nálam itt van ez az „azonban”, akkor fogadjam el azt is, amikor az Úr Isten az én szépen kigondolt utamról más útra vezet.

Nos, testvéreim, ezt újra és újra tanulnunk kell. Azt, hogy Istennél van ilyen „azonban”, hogy nem az kedves Istennél elsősorban, amit én látok jónak. Isten sokszor más-hogy gondolja.

Ne nézd a külsejét! Ne nézd természetének nagyságát! Ne nézd, mert én megvettem őt!

Elmondta egyszer egy lelkipásztor, hogy egy gyülekezetben megürrült a lelkészi állás, és lelkipásztort választanak. Jön egy magas, tömött bajuszú lelkipásztor – ez igen, ez kell nekünk! –, és jött egy kissé közömbösnek, külsejében egyszerűnek mutatkozó, még külső hiányosságokkal is bíró lelkész, de az Úr Isten mégis meggyőzi a gyülekezetet, hogy ne azt a bajuszos, magas lelkészt válasszák meg, mert már nem azt nézték, amit a szemükkel láttak. Az Úr a szívet fürkészi, a szívet nézi. És mégis ebbe a hibába annyiszor beleesünk, beleesik Isten népe is. Azt nézi, amit lát.

Vagy ott van a párválasztás kérdése. Hogy néz ki? Már hogyha a fiatalokat nézzük, azt mondja a legény, „Jó csaj!”, csak úgy ránéz, s neki az a legfontosabb, amit lát. De hogy belül mi van, hogy viselkedik, hogyan él, az nem számít. És fordítva is igaz. „Milyen szép legény!” Csakhogy Biblia már legalább három éve nem volt a kezében, a templomot már el is felejtette, hogy hol van, szüleinek csúnyán felel, és így tovább.

Azt nézzük, ami szemünk előtt van, vagy azt, ami a szívben van? Olyan szempontok ezek, hogyha eltévesztjük egy napra is életünkben ezt az Isten által kijelölt utat, sokszor a következményeket egy egész földi életen keresztül nyögni fogjuk. Mert nincsen bűn következmények nélkül!

Majd Dávid is megtapasztalja – éppenséggel ő sem tökéletes, majd csak Dávid Fia –, hogy amikor bűnt követ el Betsabéval, és csúnyán elbánik az ő férjével, a hitteus Uriással, megbánja bűnét, de ebből a szerelemből fogant gyermeknek az életére halál jön. Isten megbünteti a bűnt.

Istennek külön nagy kegyelme az, amikor a következményeket elveszi. Ő megbocsátja a bűnt, de a következmények ott maradnak örök figyelmeztetésül, mementóként. Lásd, nem hallgattál szavamra!

Aztán azzal, amikor megkérdezi Sámuel, hogy itt van-e mind, itt van-e az összes fiad, tanuljunk meg még valamit: Sámuel keresi az utolsót, keresi, van-e még fia Isainak?! Vannak-e még gyermekeid, mai gyülekezet? Vannak-e még fiad, akkor is, ha nincs konfirmációi istentisztelet? Tele van-e a karzat fiatalokkal? Vannak-e még fiad, ó, hosszúmezői gyülekezet, ó, Isai? Gyermekeknél kérdezem: vannak-e még gyermekeid? Hát nem keresi az Isten őket? Hol van fiad? Hol van leányod? Hát nem keres az Isten? És a másik kettő? És az unokák?

Vannak-e még fiad? Hozd elő hamar! Küldj utána hamar! Nincs apelláta! Isainak szót kell fogadnia!

S ott vannak a mi gyülekezeteink. Ott vannak a mi presbiteri körzeteink. Ott van a mi családunk. Vannak-e még fiad? Vannak-e még rád bízott lelkek? Küldj utánuk! Hozd ide őket hamar! Látni akarom őket, tervem van velük! Higgyük el, Istennek mindig van terve fiainkkal, lányainkkal! Van terve az ördögnek is. Van, persze hogy van! Éppen az a terve, hogy ne kerüljenek Isten elé. Ő majd addig „szépen” elrendezi az életüket. Azt látjuk, hogy hogyan!

Isten azonban..., milyen jó, Isten AZONBAN másat, újat gondol.

S milyen lesz majd Dávidnak az élete? Beül majd egyből a palotába? Ó, nem, nem! Felkeni Sámuel Dávidot – s kicsit előreugrok a történetben –, s Dávid, akit előhívnak

apja juhai mellől, visszamegy ugyanúgy pásztorkodni. A felkent király! Ő ott van a helyén, mert Isten kiválasztotta az ő helyét, de azon a helyen ő ki kell várja az időt, amikor majd felkéri a szolgálatra. Ő már Istentől ki van választva, de ki kell várja az időt, amikor majd jönnek a nemzetségek, jön majd Júda, és jön majd a többi nemzetség is. Először nem is lesz az egész népnek, az egész országnak királya, csak Júdában. Aztán letelek a hét év, és majd egész Izráel felett nagy király lesz. És ő nem szervez puccsot, nem tör Saul ellen, sőt minden megalázkodik az Úr felkentje előtt. Életére sem tör – még ezekről fogunk hallani!

Nem követelözik. Neki nem kell MOST a királyság!!! Nekünk minden most kellene, és rögtön, és jó tejfelesen, és jó gazdagon, ha már amúgy is királyság.

Megtanulhatjuk mindebből: Dávid meg van elégedve azzal, hogy ő ott maradjon atyja juhai mellett. Lakomáznak, örömnünpre készülnek Betlehemben, s Dávid jól érzi magát ott kinn, a juhok mellett is. Nem fáj sem Isainak, sem testvéreinek, hogy hiányzik egy testvér. Ő dolgozik, mi ülünk az asztal mellett. És Dávid mégis meg van elégedve.

Nagy dolog, mikor megelégedéssel tudunk élni azzal, amink van. És nagy kísértés életünkben az, amikor gürcölünk, harcolunk a többért, a jussért, a vagyonért, a földért, és nincs megelégedés. Csak egymás bántása, szurkálása.

Meg kell tanulják ott Isai családjában: a kicsit, a megvetettet, a lenéztet megbecsülni. Úgy, ahogyan a tegnapi vallásórásokkal a vasárnapi iskola elindítójáról hallottunk, aki az utcagyerekeket összefogja és tanítja őket. Felfigyel erre nemcsak a város kormányzósága, a király is. Bizony nem lehet elhagyni azokat a gyermekeket, föl kell karolni, tanítani kell azokat is, akiknek nincs alkalmuk, módjuk az akkori fizetett iskolai lehetőségeket kihasználni.

Igen, testvéreim, a megvetettet, a kicsinyt, a lenéztet, a megvetett és kicsiny kezdeteket megbecsülni, erre buzdít bennünket ezen a vasárnapon az Úr Isten, és így tudjunk új hetet kezdeni, hogy ne vessük meg a kicsiny kezdeteket! És ami kicsinyt már elkezdett az Úr Isten mibennünk – nem hiszem azt, hogy veled már nem kezdett el valamit! – akkor azt ne hagyjuk félbe! Ha hív az Úr, jer fiam, mert itt van Isten prófétája, valamit akar neked mondani, ne mondd, hogy: „Most nem érek rá, most nincs időm, s nem is érdekel!” Igaz ez a gyermekekre, az ifjakra is, akkor igenis, legyen ott az a szülő és nagyszülő, és mondja azt: „de gyere fiam, neked ott van a helyed, hagyd abba ezt a beszédet!”

Lehet, a szülői fegyelem és szigor is csődöt mond, s azt látjuk, semmi értelme. De akkor imádkozzunk, mint Mónika, Ágoston édesanyja, könyörögjünk Istenhez ezekért az elveszettnek tűnő gyermekekért és unokáért! Ezek a könnyek nem lesznek hiábavalóak. De hívjuk őket Isten közelébe! Keressük őket, mert Isten azt nézi, ami a szívedben van.

Mit munkált most az Ige hallgatása közben szívedben Isten? Gondoltál-e valakire, valakikre? Isten feladatot bíz reád a magad helyén, a magad családjában. Ne mondd azt, hogy nem lehet! Ilyen nincs! Istennél nincsen lehetetlen.

És hogyha Isten előtt minden gondolatunk megjelenik, akkor most azt kérdezném, ha nem figyeltünk az előbb elhangzottakra, gyermekek, ifjak, ott fenn a karzaton, leányok itt lent, vagy legények, hogyha ide kivetítenénk azt a sok gondolatot, ami az Ige hallgatása közben megfordul fejünkben, és olvasnánk itt a falon, ha diavetítővel ki lenne vetítve, miket olvashatnánk? Az Ige hallgatása közben hol járnak a mi gondolataink? Isten azt nézi, ami a szívedben van. Olvas gondolataink között. Gondoltál erre? Lehet így is hallgatni az Igét, hogy nem figyelek oda, hogy nem érdekel, de Isten figyel a te szívedre.

det, az éppen odanemfigyelő szívedet is, és gondolataidat is. Mint nyitott könyvben, úgy olvas szívéünkben Isten.

Tiszta szívet teremts bennem, ó, Isten, s az engedelmességnek Lelkét újítsd meg bennem! Hadd legyen ez mindnyájunk fohásza, imádsága! Engedjük, hogy Isten tiszta szívet adjon nekünk, hogy újjáteremtő munkájával ezt megteremtse!

S ha eddig is olyanok voltunk, mint az a megöregedett, belefáradt Sámuel, lázadtunk Isten újbóli hívása, szólítása ellen, nem értettük, Uram, mit akarsz velünk, nem értem a Te szavaidat, akkor azt mondjuk el neki őszintén: Uram nem értem, miért kavarod fel lelkemet?! Úgy meg akartam pihenni, meg akartam nyugodni, meg akartam vigasztalódní ezen a mai istentiszteleten, s felkavart ez a prédikáció.

Tudjátok, testvérek, hogyha a beteg szervezettel bíró ember elmegy egy gyógyhatású termálfürdőbe, mit tapasztal? Első két nap mindene felkavarodik, fáj a feje, szédül. – Elkezd gyógyulni a szervezet. S amikor ott a bethesda-i tónál felkavarodott a víz az Isten angyalától, akkor jött a gyógyulás.

Amikor Isten belenyúl a te szívedbe, lelkedbe, felkavar, nemhogy egyből meggyógyítana?! Úgy tűnik, hogy most zúg körülöttem minden, mert amit jónak láttál, arra ma Isten azt mondta, hogy gonosz, és fel vagy kavarodva, akkor már Isten kezébe vette az életedet, akkor már megkezdődött a gyógyulás. Csak mondd ki: Akarom, Istenem, hogy meggyógyuljak! Akarom, hogy lássak szerinted! Akarom, hogy halljam a Te Igédet! Akarom, Istenem! Azzal a gonosz akarattal, amellyel mindig csak azt mondtam szavadra, hogy NEM! Most ki akarom mondani: IGEN, Uram, igen, Atyám. Mert ellenkezni nagyon tudunk. Feleselni úgy tudunk az Isten akaratával szemben, jobban, mint a gyermekek a szülőkkel, pedagógusokkal, lelkipásztorokkal szemben. Most mondjuk el neki: Uram, gonoszak voltak gondolataim, tisztítsd meg számát, nyelvemet! Hozzá számomra oltárról vett paraszt, mint egykor prófétád számára! Add a Te Igédet, még ha keserűnek is tűnik, s édessé lesz, mint a méz! Add, hogy lássam azt, amit Te akarsz véghez vinni!

Miután felkenetett Dávid, attól a naptól fogva az Úrnak Lelke Dávidra szállt, és azután is. Van ilyen azután is. És hol volt még akkor pünkösöd!

Az Úr Lelke Dávidra szállt, és azután is. Legyen a te életedben is ilyen azután is! Ámen.

Székely József

ny. lelkipásztor

Marosvásárhely

Őrizd jól a te lelkedet!

Alapige: 5Mózes 4,9a

Bibliailvasás: Máté 5,1–16

Gyarapodnak az ember alkotta javak, kincseket érő értékek és az ezek féltve őrzött titkai. Vannak évszázados alkotások, amelyeknek titkát a kutatók teljes valójában mindmáig nem tudták megfejtetni. Régi mesterműveknek, művészi alkotásoknak, építményeknek a tudósok és a kutatók sokasága próbálja a titkát megtalálni. Például a Stradivarius által készített hegedűk teljesen egyedi és csodálatos hangzásának a titkát egyesek a felhasznált fában, mások a hegedűnek a lakkozásában vélnek felfedezni. Bizonyára a festőművészeknek is féltett titka volt a színkeverés, a színalkotás, mert talán ez által lettek egyedivé, csodálttá festményeik. Leonardo da Vincinek *Mona Lisa* című

festménye a párizsi Louvre-nak erős biztonság alatt őrzött értékei között van. A képen megörökített asszony egyedi mosolyának a titkáról könyveket írtak.

A mi időnk fejlett technikája lehetővé tette, hogy fontos titkokat a számítógépek bonyolult rejtjeles kódjai alatt védjenek és őrizzenek. Az egyik tévécsatorna bizonyos határig láttatta, hogy Angliában egy mobiltelefon készítésének és működésének elektronikus titkait 30 méter mélységben vastag páncéltáblákkal elzárt, különleges módon „bélelt” helyiségekben elhelyezett számítógépekben védik. Mily rengeteg munkába és pénzbe kerül a modern technikai javak titkainak a védelme, az őrzése!

Minden ember kapott a teremő Istentől egy mindennél drágább és fontosabb kincset, **a lelkét**. A teremőstörténetnek sok csodaszép mondatából, csak az emberre nézve áll a Bibliában megírva: „És formálta vala az Úr Isten az embert a földnek porából és lehellett vala az ő orrába életnek lehelletét. Így lőn az ember élő lélekke.” (1Móz 2,7) Földi mivoltunkban ez a mennyei bennünk. A lelki értékeink, javaink ereje és szépsége nem múlik el olyan hamar, mint testi szépségünk és erőnk. Porrá válásunk, földi elmúlásunk után a lélek drága kincsei tartják fenn emlékezetünket szeretteinkben és barátainkban. A magából adott lélekkel emelt minket a Teremő a többi teremőményei fölé, hogy vigyázoí és őrizőí legyünk mindannak, amit Isten reánk nézve alkotott és amiről azt mondta, hogy jó.

Néhány éve egy olyan világba, társadalmi valóságba jutottunk, amelyben egyre több családnak, embernek kell megbirkóznia az egymástól való elszakadás nehéz lelki próbájával. A jobb munkahely keresése miatt országhatárok és száz meg ezer kilométerek választják el egymástól – gyakran hosszú időre – a szeretőí szíveket.

Gyermekkoromban a kollégiumokba menő diákokat sok jó tanáccsal, szülői intéssel bocsátották el otthonról. Könnyekkel kísért szavakkal kértek a magunkra és a dolgainkra való vigyázásra, szegényes és kevéske ruházatunkra, no meg zacskóba, vagy zsebkendőnk sarkába kötött pénzünk őrzésére. Talán ma sincs olyan szülő, aki ne szólna figyelmeztetően iskolába, katonaságba vagy éppen munkába menő gyermekéhez: „Vigyázz magadra!”

Vajon hányan kérik a tőlük elváló, a messzi útra induló szeretteiket, a naponta otthonról elmenő gyermekeiket az Igénkben jelzett figyelmeztetéssel: **Őrizd jól a te lelkedet!**

A fejlett technikával rendelkező világból rengeteg lélekromboló erő áramlik naponta mindnyájunk felé. Rettenetes sodró erejével nehéz megbirkózni. Akiket magával ragad, azokra nézve elmondható Sipos Domokos *Pünkösdi* című versének eme sora: „Poshadí lelekkel csodák nem történnek!”

Még hosszú ideig nyögni fogjuk a 40 évig tartó kommunista diktatúra **lélekölő** munkájának a következményeit. Lelküktől és lelkiismeretüktől megfosztott emberekkel végeztették el a szennyes munkákat: romboltak le felbecsülhetetlen értékeket, tiportak sárba emberi méltóságot és oltottak ki életeket az ideológia jelszavai alatt. Nemzedékeket neveltek az úgynevezett osztályharcra, sokak lelkének és életének a megkeserítésére. Lélekkeserítő és lélekölő időket éltünk meg négy évtizeden keresztül.

Bár írva van, hogy a testet megölhetitek, de a lelket nem, mégis, **őrizzétek magatokat a lélekölőktől**. A mostani világunk emberiségét rettegés tölti el, amikor a televízió képernyőin nap mint nap látja, hogy vallási (iszlám fanatistái) alapon a lelkükben megrottott személyek milyen pusztításokra, rombolásokra, emberi életek ezreinek a kioltására képesek.

Szülők és nagyszülők úgy őrizzék és ápolják gyermekeik, unokáik lelkét, hogy sem vallási, sem nemzeti, sem faji mivoltukban megronthatók ne lehessenek. A szülői szép

szó, a jó nevelés, az iskolai oktatás, az Anyaszentegyház hitvallásai és tanításai, Isten drága Igéje hadd legyen az erő, amely úgy „kódolja” az új nemzedéknek és mindnyájunknak lelkét, hogy az „feltörhető” ne legyen, oda rossz szándékkal behatolni és értékeit megsemmisíteni ne lehessen. **Őrizzétek jól a ti lelketeket!**

Mert vannak **lélekkeresítők, lélekbántók**. Néha elég egy kézlegyintés, egy odavágott hangosabb szó és megkeseredik bennünk a lélek. Az ótestamentumi Annának bánatos arca tükrözi lelki állapotát. Asszonytársa, Peninna gúnyolja őt gyermektelensége miatt. De Anna elmegy a templomba, ott kiönti szívét imádságban: „Uram, bánatos lelkű asszony vagyok én, az én bánatomnak és szomorúságomnak teljességéből szólottam”, feleli a róla rosszat gondoló Éli papnak. Aki az Úr által, a Jó Pásztor által őrizteti, és imádsággal gondolja az ő bánatos lelkét, az az imént említett bibliai asszonyhoz hasonlóan meg fogja tapasztalni: „elment az ő útjára és arca nem vala többé szomorú...”

Isten azért adta barátainkat, rokonainkat, szeretteinket, hogy ellenségeink bántásai esetén mellénk álljanak, meghallgassanak és velük megosztva lelki bánatunkat, megkönnyebbüljünk.

Jób, az Ótestamentum nagy szenvedője barátainak panaszkodik el nyomorult állapotát, amely az ördög munkálkodásán át az emberek gonoszságai miatt esett meg rajta. Ő, hányan ecsetelhetnék Jób szavaival lelkiállapotukat. Például a lelkészi és más állásra pályázók, vagy vezetői tisztségben levők: „az én utamat elrontják, romlásomat erősítik, viharként űzik el tisztességemet, boldogságom eltűnt, mint a felhő...magamért ontja ki magát lelkem” (Jób 30,13).

Őrizzétek jól a ti lelketeket az által is, hogy kiöntsetek a lelketeket a megértő, együtt érző, segítőkész emberek előtt. De mindennél fontosabb, hogy arra bízunk magunkat, aki a maga lelkével ajándékozott meg. Ő, a mi Megváltónk lelkünknek is Jó Pásztora. Még a halál árnyékának völgyében járva sem félhetünk a gonosztól, aki megrontani kész Isten gyermekeit. Istenünk az ő vesszejével és botjával terelget azon az úton, amelyen megtarthatjuk lelkünket. „Lelkemet megvidámítja, az igazság ösvényein vezet az ő nevéért. Fűves legelőkön nyugtat és csendes vizekhez terelget...” (Zsolt 23)

Egyre gyakrabban halljuk, hogy az életkor növekedésével előregedő közösséggé leszünk. A születésszám csökkenésével egyre több idős emberi problémával szembesülünk. Sokan vannak, akik özvegygé lesznek, és magukra maradnak. Az egyedül élők lelki világával való foglalkozás nagy feladata az egyháznak és a társadalomnak.

Az autók számának emelkedésével, az utakon való zsúfolt közlekedéssel a váratlan és hirtelen halállal kell szembesülnie sok családnak. A gyászruha a **szomorú lélek** hírnöke. Testvéreim, a veszteség, az egyedül maradás szomorú lelki állapotában sem hagy Isten magunkra. A zsoltáros útja és lehetősége minden megszorodott léleknek áldott lehetősége: „Sír a lelkem a keserőség miatt, vigasztalj meg a te Igéd szerint!” (Zsolt 119,28) Ámen.

Egy börtönőr megtérése

Alapige: Az apostolok cselekedetei 16,30–34

Bibliaolvasás: Az apostolok cselekedetei 16,20–34

Filippi volt az első gyarmatváros Makedóniában. Oda először Pál apostol által jutott el a Krisztusról szóló örömhír. Itt indul el Pál második missziói útja rendjén az evangélium a maga hódító útjára Európa felé. Itt veti meg a lábát Krisztus uralma legelőször Európában. Mindez az első század közepén történt. Akkor, amikor a Római Birodalom a maga jól kiépített hatalmával rátelepedett nemcsak a zsidó földre, hanem szinte az egész Európára. De a Rómához közelebb eső területeken sokkal érezhetőbb volt ennek az uralomnak a nyomása. Így volt ez Izraelben, de Filippiben is, ahol egy nagyon erős római kolónia épült ki. Olyannyira erős, hogy a zsidóság alig tudta megvetni a lábát Filippiben, noha híres város volt. Zsinagóga nem volt ebben a városban. Ezért Pál a folyó partján összegyűlt zsidóknak hirdeti először az evangéliumot.

Ahogy Pál képviselőjében megjelenik a Krisztus uralma, kiderül, hogy nem mindenki fogadja örömmel. Filippiben voltak olyan érdekekből, akik jó anyagi hasznot húztak a különböző démoni praktikákból, a jóslásból és jóvendőlésből. Összezapott hát ez a két külön világ, a Krisztus uralma és a démonok hatalma. A jóvendőmondók kitámadták Pált és Silást, elutasítva az evangéliumot. Amikor a Krisztus hatalma a gyakorlatban lesz láthatóvá, amikor megragad egy-egy embert kiemelve a démoni világ megköttözöttségéből, besegítve a menny világosságába, akkor a gonosz jajveszékelve toporzékol, mert látja elveszni a maga eszközeit. Ennek következtében jutott Pál és Silás Filippiben megvesszőztetésre, majd a börtönbe, ott is a legszigorúbb zárkába és a legkeményebb körülmények közé, amikor kalodába szorítják őket.

Igen ám, de amikor úgy tűnik, hogy győz a gonosz, ami nem akarja engedni új tanítás bevételeit, aközben a Krisztus képviselői éjjélkor imával és énekekkel kezdik dicsőíteni Istent. Ilyenkor fölmerül a kérdés: ezek az emberek vagy nem normálisak, vagy tényleg valami olyan igazság birtokába jutottak, aminek önkéntes rabjaiként a legteljesebb szabadságban járnak. Kiderül, hogy a Jézus szava isteni teremtmény szó. Akkor is, ha emberek ajkán hangzik fel, s gyarló emberek hordozzák azt. Péter megtagadta Jézust, Tamás kétkedett benne, Jakab és János vitatkoztak az elsőségen. Mégis, ilyen embereket tett Jézus alkalmassá evangéliuma továbbvitelére. Kiderül, ahol ez fölcsendül, s határozott hangon érvényre jut, nem állhat semmi ellene. Ott megrendül a föld is, hogy felpattanjanak a börtönajtók zárai, a kalodák kinyílnak és Krisztus emberei szabadok legyenek.

A Krisztus evangéliuma a szabadság örömhíre. A bűn fogságából, a sötétség rabságából, a gonosznak a hatalmából akarja előhozni a foglyokat. Itt ugyanis nem csak Pál és Silás életében cselekszik Isten hatalmasan. Isten célja a földrengéssel nemcsak két szolgájának a megszabadítása, hanem a börtönőr lelki megszabadítása is. Itt kiderül, hogy Pál és Silás a legszigorúbb zárkában is szabadabbak voltak, mint a fizikai értelemben szabad börtönőr. A szabadság ugyanis viszonylagos. Kérdés, mihez viszonyítjuk. Jézus Krisztus a legszabadabb ember volt ezen a világon. Akkor is, amikor megköttözve állt a vallatói előtt. Akkor is, amikor látszólag azt tették vele, amit akartak. Az evangéliumokban azt olvassuk, megfogták, megköttözték, vitték, küldték, átadták, elhurcolták, megfeszítették. Úgy tűnt, tehát, hogy bármit elkövethet vele az ember, akinek látszólagos szabadság adatott pillanatnyilag még Isten fölött is.

Igen, ez az emberi szabadság. Az, amit éppen Istentől kapott ajándékba, az a szabad akarat, amivel dönthet Isten ellen vagy mellette, amivel dönthet annak érdekében, hogy lesz-e üdvössége vagy nem. Most itt kiderül, hogy azok a szabad emberek, akik már korábban Krisztus mellett döntöttek. Pál és Silás az igazán szabad emberek, akik Jézus Krisztus szolgátságába álltak teljes önkéntességgel. Itt kezdődik az igazi szabadsága a léleknek, amikor felismeri az ember, hogy önmagában, Istentől függetlenül nem boldog. Önmagára hagyatkozva nem igazán szabad, mert saját tévedéseinek áldozatává válhat, saját ballépéseinek, sőt bűneinek lehet a rabjává. Ez a hatalmas különbség, ami itt feszül a két szellemvilág között. Pál és Silás képviseli a Krisztusban elnyert szabadság korlátlanságát, amit nem tud korlátozni sem a kaloda, sem a szigorú börtön, sem a katonai őrizet. A látszólag szabad börtönőr pedig jelképezi a látszatszabadságban vergődő ember nyomorúságos állapotát. Még jó, hogy élete tragikusnak látszó fordulatában, a halál küszöbén, mikor öngyilkosságra szánja el magát, egyszer csak hirtelen fontossá lesz az a nagy kérdés: mit cselekedjem, hogy üdvözüljek? Igen, a lélek szabadságának a kérdése égetően fontos, előbb-utóbb ez lesz a legfontosabb.

Sok fontos kérdés van, ami ehhez a földi, testi léthez kapcsolódik mindnyájunk számára. De előbb-utóbb mindegyik elveszíti aktualitását, s amikor lepörög az élet, amikor hamar lejár ez a sietős rohanásunk, nagyon fontossá lesz sokak számára az a kérdés: „Hogyan üdvözülünk?” Ki biztosítja számomra az örök életet? Mi lesz akkor, amikor már a földi testben nem leszek? Ilyen fordulat közepette támad a börtönőrben ez a nagyon sürgető kérdés: Uraim, mit kell nékem cselekednem, hogy üdvözüljek, hogy megmeneküljek? Az üdvösség magában hordozza ezt a kifejezést is, hogy megmenekülés. Mitől kell nekem megmenekülnöm? – kérdezi ez az ember. Látszólag én szabad ember vagyok, egy jól megszervezett és kiépített földi uralmi rendszer, a Római Birodalom fizetett alkalmazottja vagyok. Római állampolgárságomnál fogva sok-sok előnyt is élvezek, s mégis kiderül, hogy megmenekülésre vagyok. Mitől akar megmenekülni? A lélek pusztulásától, a kárhozattól. Meg akar menekülni attól az ítélettől, ami reá vár, ha nem ragadja meg most azt a feléje is kinyújtott mentő kezet, amely kéz nem más, mint a Jézus Krisztusé. Annak a megtartónak a keze, akiről már az angyali ének is zengett karácsonykor: „Született néktek Megtartó!” Nincs másban megtartatás!

Mennyi földi erőlködés, vergődés, harc árán próbál előrejutni az ember a megmaradás útján. Jól megtámogatja a megmaradás szándékát sok földi gondolattal és próbálkozással is. Sok hasznos próbálkozás van ezek között, gazdasági, politikai, közigazgatási, de előbb-utóbb a lélek megtartatásának a gondolata kerül előtérbe. Amikor egyre inkább ráésszám az ember arra, hogy lepörög az élet és nem tartja meg semmilyen földi elképzelés, szükség van arra, amit ez a börtönőr így fogalmaz meg: hogy megmeneküljek. Ugyanis nem tudok mit kezdeni a bűntelherrel, minduntalan kísértenek mulasztásaim, a börtönőri életemhez nagyon sok kegyetlenség is tapad, és sok embertelenség is terheli a lelkemet. Miközben próbálok gyakorolni mindennapi szolgálatomat, sorozatosan vétkek, és bizony ezek súlyos teherként nehezednek szívemre. Ki menekít meg engem az önvádtól? Ki ment meg engem a kárhozat veszélyétől? Ki szabadít meg engem saját szívem nyomorúságának a fogságából? Ki emel ki engem önnön lelkem rettenetes és ijesztő mélységeiből?

„Nagy mélység önmagának az ember” – mondta Pascal, a híres filozófus, matematikus, keresztyén tudós. Amikor ráérez erre a teherre az ember, hogy mekkora nagy mélység ő önmagának, szeretne ebből a mélységből szabadulni. Amikor egy mennyei fénysugár behull nyiladozó lelki világába, akkor már legfőbb vágya az lesz, hogy a mélységből valaki kiemelje. Dávid, az Ószövetség nagy politikusa és hadvezére, híres költője és

zsoltárfírója, negyvenévi uralkodás maradandó alkotója azt mondja: „A mélységből kiáltok hozzád, Uram!”

A filippi börtönőr életének ebben a fordulatos pillanatában érez rá arra, hogy mélységben van s ebből egy nálánál erősebb valaki, egy felülről lenyúló hatalom tudja megszabadítani. S íme, milyen kézenfekvő ez a megoldás, amire most vágyik. Így hangzik a válasz Pál apostol részéről: „Higgy az Úr Jézusban és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe!” Higgy! A hit nem egyéb, mint válasz Istennek kezdeményező szavára. „A hit hallásból van” – olvassuk a Szentírásban, „a hallás pedig Isten Igéje által” Isten megszólal az Ő Igéje által, névre szólóan megcímézve elküldi neked is az üzenetet. A Szentírás az Ő szerelmes levele hozzánk. Olvasd, mélyülj bele, ismerd meg üzenetéből, ki ennek a küldője. Ismerd meg azt az Istent, aki a mindenséget ilyen csodálatos működőképességgel megajándékozta és neked adta. A bukott ember érdekében mindent megtett azért, hogy visszakapcsolja önmagához, hogy hazasegítse tékozló útjairól. Elébe futott a tékozló fiú története szerint, azért, hogy besegítse őt abba a fészek-melegbe, ahova minden didergő lélek vágyik. Íme, erre vágyott ez a börtönőr is és ennek a megoldását kapta Krisztus szolgái részéről.

Higgy az Úr Jézus Krisztusban! Azaz Isten hozzád szóló személyes üzenetére reagálj azzal, hogy reménységgel belekapaszkodsz ebbe az isteni szóba. Ábrahámról, a hívők ősatyjáról azt olvassuk az Írásban, hogy Ábrahám hitt az Úrnak. Nem azt, hogy hitt Istenben, ez olyan olcsó hit, eddig az ördögök is eljutnak – mondja Jakab apostol a leveleiben. Hinni az Úrnak azt jelenti, hogy teljes bizalommal ráhagyatkozol Isten szavára. Mersz úgy lépni, ahogy Ő kéri, akkor is, ha te előre nem látod, hogy mi lesz ennek a lépésnek a következménye. Ezt tette Ábrahám is és a nyomában járó minden olyan ember, aki éppen a hit bátor lépése nyomán tudott maradandót alkotni. Itt meg lehetne nevezni a keresztyénség kiemelkedő alakjait, akik nemcsak imádkoztak, nemcsak hinni tudtak Istenben, hanem éppen egészséges, Istenen csügghető hitük nyomán maradandót alkottak az emberiség szociális történetében, kulturális világában vagy akár a politikában is. Ő, milyen kíváncsún lenne, hogy minden Istentől megszólított ember úgy megragadja hit által ezt a feléje kinyújtott megtartó lehetőséget, ahogyan ez a börtönőr tette.

„Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe.” Nem személyes és nem csupán egyéni kérdés a keresztyénség. Nem csupán a te kicsi életed elszigetelt jelensége lehet az, ha Istennek való élő kapcsolatod el kezd működni. Rögön pozitív kisugárzása lesz családotra, környezetedre, munkahelyedre, a munkához való viszonyodra, a pénz kezelésére, a társadalmi életre, politikára, gazdasági életre, barátságra, szerelemre, párválasztásra, az élet fájdalmas fordulataiban való helytállásodra, sőt a halállal való szembesülésedre is.

Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülj te is, a te házad népe is. Azt olvassuk a záró sorokban, hogy amikor hirdették neki az Úrnak Igéjét és mindazoknak, akik az Ő házában voltak, akkor ők hit által megkeresztelkedtek és utána örvendeztek mindnyájan, hogy hittek az Istennek. Örvendeztek – ez kíséri mindig a hitet. Pál apostol és Silás nem a meghibbantás jeleként kezdett énekelni a legszigorúbb és legfájdalmasabb külső körülmények között, hanem a Krisztusba vetett töretlen bizalom jeleként. Ez az igazi és kipróbált hit, amelyik a lehetetlen körülmények között is töretlen erővel hordozza a próbákat. Jézus Krisztus is töretlen derűt birtokolt és sugárzott szét maga körül. Ez nem azt jelenti, hogy felelőtlenül vigyorg a keresztyén ember, hanem azt jelenti, hogy a Krisztusban nyert hitének kisugárzása van. Pozitív töltettel ajándékozza meg mindazokat, akiket az élet sokszor negatívan akar befolyásolni. Ilyen értelemben lesz teljessé mindig a Krisztusban nyert új élet. Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Igyekezetek bemenni a szoros kapun

Alapige: Lukács 13,22–30

Az Ige megértéséhez

Példázatunkat az evangéliumi üzenet egészének keretében kell szemlélnünk, különben nagyon lehangolónak tűnne. Alapos bibliai tájékozódottság a feltétele annak, hogy példázatunk ijesztő keménységére úgy tekintsünk, mint amely figyelmeztető, intő funkciót tölt be, annak kegyetlen képeire pedig minden bizonnyal ne úgy, mint Isten utolsó szavaira.

22. v. diaporeuomai = átmenni, keresztül menni. Az Ige hosszadalmas, lassú és megszakításokkal tele vándorútra utal. Míg a dia = át, általában vidéken való áthaladásra, addig a disztributív kata = le, -ről, -ről, -ra, -re a különböző városokban és falvakban való tartózkodásra enged következtetni. Bár Lukács urbánus jelenségnek tekinti a keresztyéniséget, a példázat szerint Jézus útja városokon és falvakon vezet át, s mindenhol az evangéliumot hirdeti. A 8,1 is erre utal: „...ő jár vala városokként és falunként, prédikálván és hirdetvén Isten országát” Nem egy jelentéktelen vándorlásról van itt szó, minden bizonnyal Pereán át Jeruzsálem felé, hanem egy fontos krisztológiai, azaz szoteriológiai utalásról.

didaskón (part. pass.) = tanítván. Jézus számára a tanítás nem mellékes, másodrendű feladat. Ez az Ige Jézus vándorlás közbeni aktivitásának didaktikai karakterét bizonyítja.

23. v. Izráelt komolyan foglalkoztatta az üdvözültek számának nagysága. Az ismeretlen kérdező oligoi = kevés (kevesen vannak-e?) kérdésével Jézus az üdvösségre képtelenek polloi = sok, azaz nagy számát állítja szembe. Az ismeretlen kérdező és a választ adó Jézus egy ponton egységesek: kevesen vannak, akik üdvözülnek, és sokan, akik nem igyekeznek, s így nem jutnak be Isten országába.

24. v. agónidzomai (paes. imp.) = versenyszerűen harcoljatok, Károli fordításában igyekezetek. Luther ringen(danach), azaz küzdeni, birkózni fordítása közelebb áll az eredeti jelentéshez. A kifejezés mögött életre-halálra menő küzdelem húzódik meg. Innen az agónia kifejezésünk. A LXX-nak csak az apokrif könyveiben fordul elő. A héber milchamach fegyveres, véres harcot jelent, melyet a LXX polemosszal ad vissza. A görög olimpiai játékok keretében megvívott agón nemcsak az Ószövetségben, de a qumráni közösségben is ismeretlen fogalom. A görögök kedvenc kifejezése volt az agón, mely nyilvános olimpiai játékok keretében megvívott küzdelmet, viaskodást, harcot jelentett. A filozófusok és a misszionáriusok azonban verseny, versengés és mérkőzés-jelentéssel a bölcsek és az istenfélők életének jellemzésére használták. Pál apostol is ebben az értelemben használja: „Harcold meg a hitnek szép harcát, nyerd el az örök életet.” (1Tim 6,12) Lukács e fogalomnál egyházának katekétikai praxisából inspirálódik, mely a keresztyén ember életét harcnak, vizsgának tekinti. Jézus kortársainak örök életre való vágyára nagyobb igyekezetre, törekvésre, harcra buzdítással válaszol (24. v.). Agón által lesz az ember sódzomenoi, azaz életben tartott, életben maradt. Az agón

az evangéliumokban a cél elérése érdekében teljes erőbedobással történik. Az apostolok munkája pedig nem csupán kötelességteljesítés, hanem agón is, mely gürcöléssel, robotolással (kopos), vesződéssel, fáradozással (ponos), és sok mindenről való lemondással jár. (1Kor 9,24–27) Gondoljunk csak a földbe rejtett kincsről és a drágagyöngyről szóló példázatokra. Az agón nem annyira az egyén üdvösségét, hanem az evangélium terjedését kell hogy szolgálja, „...hogyminden embert tökéletesnek állassunk elő a Krisztus Jézusban” (Kol 1,28) Az agón porondja, azaz a küzdelem tere mindenekelőtt a másokért való könyörgés.

thura = kapu. Itt azonban egy családi ház, vagy egy parasztház ajtajára kell gondolnunk, melyet a portát oltalmazó körfalba építettek be (12,35–48). Az üzenet: az éjszaka már itt van, a ház ura már elhatározta, hogy otthonát bezárja. Ezen már nem lehet változtatni. A késő az késő! Máté a thura helyett a pulé kifejezést használja, mely városkaput jelent, olyan nehéz, vasalt városkaput, melyet az éjszaka beállta előtt bezártak a város lakói, de az ellenség előtt is. Ugyanakkor nyitva hagytak egy szűk bejáratot a későn érkezők számára, vagy súlyos esetekre, melyen át csak libasorban, egyenként lehetett átmenni. A főkapu már zárva, de utolsó esélyként még nyitva a kiskapu. A keresztyén ember reménysége ez!

25. v. ouk oida ymas pothen estai = nem tudom, honnét (valók) vagytok, azaz nem ismerlek titeket. A Szentírás az ismerni, megismerni igét Istennek és Jézusnak övéivel való viszonyára nézve is használja.

27. v. adikia = jogtalanság, igazságtalanság, gonoszság. Károli fordításában hamisán cselekedni. Igei alakja adikeo = másokkal szemben jogtalanul cselekedni, másoknak ártani. Pálnál az embernek Istennel szembeni ellenséges magatartását jelöli. Az istenfélők és őt szeretőik kerülnek az adikiat. Aki elköveti, annak nincs helye az Úrral való asztalközösségben, az ő országában. Míg az amartia halálos bűn, addig az adikia a bűnhatalma alatt álló bűnös ember tulajdonsága, és nem halálos bűn. Amikor Pál a pogányok bűnéről beszél, sohasem az amartiat, hanem az adikiat, a bocsánatos bűnt használja. Isten igazságossága, dikaioyné és az ember igazságtalansága, adikia közötti szakadékot Krisztus hidalta át, aki igazként állt a helyünkre (Róm 3,24; 2Kor 5,21), hogy igazak legyünk Isten szemében.

30. v. eschatoi = utolsó. Az utolsóknak a reménysége, hogy végül is protoi, azaz elsők lesznek, és bemehetnek Isten országába. Példázatunknak a bevezetőben megállapított keménysége és kegyetlen képei valóban nem lehetnek Isten utolsó szavai. Példázatunk mégis csak a reménység példázata.

Prédikáció

Uram, avagy kevesen vannak-e, akik idvezülnek?

Ha ma Jézus a saját gyülekezetünkön is úgy menne át, mint egykor Perea tartomány városain és falvain, te is feltennéd a kérdést: „Uram, avagy kevesen vannak-e, akik idvezülnek?” Nem volt előzmény nélkül példázatunk ismeretlen kérdezőjének kérdésfelvetése, ugyanis a farizeusok azt tanították, hogy Isten ezt a világot sokakért, az eljövendő világot pedig kevesekért teremtette. Innen a régi zsidó közmondás: „Sokan teremtettek, de kevesen váltatnak meg” Valóban kevesen? És egyáltalán kik?

Valamikor nagyon régen egy rabbi gyakran kiment a piacra, csak azért, hogy básméskodjon, és a kereskedőkkel szóba elegyedjen. Egy nap Illés prófétával is találkozott. Micsoda ritka alkalom, gondolta magában a rabbi. Nyomban meg is kérdezte a prófétát: „Mondd csak, van itt, ebben a nagy embertömegben egyetlenegy is, aki menny-

be megy?” Közben arra gondolt, hogy ő minden bizonnyal oda jut. Illés próféta így válaszolt: „Nincs, itt egyetlenegy sincs!” Eközben szokatlan öltözetben két ember közeledett a piac felé. A próféta megrángatta a bámészkodó rabbi kabátujját, s így szólt: „Ott jön két ember, akik mennybe jutnak.” A rabbi nyomban odafutott, és ezt kérdezte tőlük: „Kik vagytok?” Mit gondoltok, mi volt a válasz? Nem is fogjátok elhinni. A válasz így hangzott: „Mi cirkuszi bohócok vagyunk. Ha valaki szomorú, felvidítjuk, akik vitatkoznak, azokat kibékítjük.” Hát ilyen emberek és ezekhez hasonlóak, akiket az Úr beenged a mennyei otthon kapuján. Csak keveseket, és az Isten országába *ily módon is igyekezőket*.

De te ne azzal foglalkozzál, amivel nem kell foglalkoznod, hogy kevesen-e, és kik mennek át az Isten országának szoros kapuján. Azzal foglalkozzál, amit rád bízott az Isten, és nem azzal, ami Istenre tartozik, ami egyedül és kizárólagosan az ő dolga és gondja. Ne lépd át hatáskörödet! Vannak dolgok, melyek nem rád tartoznak. Jézus ki is tér az ismeretlen kérdező kérdése elől, s csak ennyit mond: „...mert sokan...igyekeznek bemenni, és nem mehetnek” Nem az a feladatod, hogy kíváncsian latolgassad mások sorsát, hanem az, hogy odaadó igyekezettel munkáld saját döntésedet Isten országa mellett. Kálvin ezt írja ezzel kapcsolatban: „Jobb, ha saját buzgalmunkat hozzuk, mint hogy mód felett kíváncsiskodjunk a tévelygők sokasága felől.”

Vajon kik azok a kevesek, akik Isten országában lesznek? Barth Károlytól még safenwilli lelkipásztorsága idején, 1911–1921 között ezt kérdezte az egyik asszony: „Ugye kedves Tiszteletes Úr, Safenwill részegesei, paráznái, templomkerülői nem lesznek ott Isten országában?” Erre Barth így felel: „Ha egyáltalán mi ketten ott leszünk, minden bizonnyal nagyon fogunk csodálkozni azon, hogy akikről feltételeztük, hogy ott lesznek, mégsem lesznek ott, s akikről nem tételeztük fel, hogy ott lesznek, azok mégis ott lesznek.” Hát ne kérdezd, hogy kevesen lesznek-e ott, és egyáltalán kik, hanem *tedd a dolgod!* Ugyanis, Kálvint idézve: „...örök életre nem juthatunk nagy és terhes nehézségek nélkül.” Igénknek ez az üzenete. Nem elég a keresztleveled, nem elég, hogy konfirmáltál. Az már rég volt. Ha nem úgy élsz, ahogy szüleid és keresztszüleid egykor helyetted fogadták, s ahogy később konfirmációi esküteledben te magad mondtad, mit sem ér az egész. Sokatmondó a következő kis történet: Mint villámcsapás az égből, úgy érte a templomos öreget a szívinfarktus. Még el sem temették, de ő már az örök élet kapuján dörömbölt. „Mit akarsz? – kérdezte Péter. „Be akarok menni, itt van a keresztlevelem”, s nyújtotta is Péter felé. Péter egy darabig nézte, aztán így szólt: *Ez már rég lejárt.* Igen, testvéreim! Nem ebből áll a te dolgod, hanem abból az *igyekezetből*, melyre Jézus biztat téged is példázatunkban.

Igyekezetek bemenni a szoros kapun

Nem elég alkalomról alkalomra az evangéliumot hallgatnod, és tétlenül sóvárognod és vágyakoznod Isten országa után. Izráel népében is égő várakozás élt Isten országa iránt, de lélekben távol maradt a testben is közöttük járó Úr Jézus Krisztustól. Még a vágyakozásnak is valós vágyakozásnak kell lennie. A Zebedeus-fiak dicsőség utáni vágyát, hogy majd ők üljenek az örök Király jobb és bal keze felől, amikor eljön az ő országa, Jézus határozottan visszautasítja. A tanítványok hamis reménységét Jézus egyszerűen kioltja. Nem elég a bejáratot keresned, azt megtalálnod, a szoros kapu előtt megállnod, zörgetned és bebocsátásért esedezned, azon át is kell *lépned*. Itt már te lépsz, Isten már lépett karácsonykor is, nagypénteken is. Most rajta a sor, neked kell lépned. Ezt jelenti, hogy igyekezz. Az ajtó még nyitva, hát törekedj is rajta átlépni. De ne hidd, hogy ez az átlépés séta-galopp, nem, ez egy harcoss igyekezet. Nem elég az üdvösségben bíz-

nod, Isten mellett döntened is kell. Meg kell térned életed zsákutcájából. Alexandriai Kelemen második levelében olvassuk, hogy a keresztyéneket ugyanaz a veszély és büntetés fenyegeti, mint a zsidókat: ismerik az evangéliumot, de nem vonják le abból a végső következtetést. Amikor te hallod az Igét, levonod-e abból a magad számára a következtetést? Tudod-e, hogy mit kell tenned, merre kell menned, hol vár rád egy beteg, kiért kell imádkoznod?

Mindez nem elég. Tened kell valamit. Igénk ezt ezzel az igével fejezi ki: *igyekezzetek*. De a görög Bibliában, az eredeti szövegben itt nem az áll, hogy *igyekezzetek*, hanem az, hogy *harcoljatok, küzdjete, versengjete, a végsőkig kitartsatok, a küzdelmet fel ne adjátok*. Mit is üzen ez a példázat ezzel a kifejezéssel, hogy *igyekezzetek*? Azt, amit a közmondásunk így summáz: „Segíts magadon és az Isten is segít.” Ha nem segítesz magadon, ha nem igyekezel, amikor életed szekere ott ragad a kátyúban, soha sem fogsz célba érni, Isten országába jutni. Egy sokatmondó történet szerint két fával megrakott szekér jött ki az erdőből. A tavaszi olvadás miatt felázott úton mindkét szekér kátyúba ragadt. Az egyik fuvaros nagyon kegyes, istenfélő ember lévén nyomban térdre ereszkedett és elkezdett könyörögni, hogy az Isten húzná ki a szekérét a mély kátyúból. Sokáig imádkozott, közben fel-feltekinthetett az égre. A másik fuvaros hangos zsémbeskedés, szitkozódás közben sürgött-forgott, rözsét gyűjtött, lábával leveleket gereblyélt csomóba, s az egészet az elsüllyedt kerék elé helyezte. Hátát a szekér oldalának feszítve rácsapott a lovakra, nagyot ordított. És ekkor csoda történt. Angyal szállt le az égből, s az ő legnagyobb csodálkozására neki segített, aki az előbb még sűrűn szitkozódott, kárpálódott. Szegény teljesen megzavarodott a történetek láttán, majd így szólt az angyalhoz: „Már bocsánat, de itt valami nagy tévedés történt. Neked, angyal, nem rajtam kellett volna segítened, hanem a másik fuvaroson, aki végig imádkozott.” Az angyal így válaszol: „Nem, nem, nincs itt semmi tévedés. Isten csak azokon segít, akik magukon is segítenek!”

Ezt jelenti a Károli-fordította igyekezni ige. Segíts magadon az Isten országába bejutni. Az eredeti szövegben itt harc áll. Pál apostol ezt írja az 1Tim 6,12-ben: „Harcolj meg a hitnek szép harcát.” Hogyan harcolhatod meg ezt a nemes harcot, hogyan segíthetsz magadon, hogy az Isten is segítsen rajtad? Úgy, hogy meghajolsz az ő szent akarat előtt. Úgy, hogy mások iránt irgalmas vagy. Úgy, hogy kitartasz a hitben, állhatatos maradsz, hogy semmilyen áldozattól nem riadsz vissza. Harcos igyekezeted komolyság és akarat híján mit sem ér. Akkor hiába is fáradozol, keresgél és szemléledsz. Úgy harcolhatod meg a nemes harcot, hogy Isten szerint élsz, és nem tántorogsz el a szoros kapu előtt, nem mész tovább, hanem kitartasz az imádság mintegy „fizikai küzdelmében” Át kell menned az evangélium kapuján, Krisztussal kell szembemenned, aki ezt mondja neked: „Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik...” A belépés személyes felelősséged kérdése. Onnan ne fordulj vissza, ne fordíts hátát Jézusnak. Sajnos, a keresztyén egyház kétezer éves történelmében egy, a szoros kapu előli folyamatos visszafordulás, visszavonulás figyelhető meg. Már Pál is erről beszél, amikor így ír: „Tekintsd meg azért az Istennek keménységét azok iránt, akik *elestek*.” Ha te sem maradsz meg a kegyességben, *te is kivágatol*. (Róm 11,22) Hogyan harcolhatod meg ezt a nemes harcot? Úgy, hogy nem veszed félvállról az evangéliumot, és nem hiszed, hogy a terülj, terülj asztalkám-elve alapján minden jön magától, magától értetődő módon. A tétlenség itt örök kárhozattal jár együtt! Gyakran mondjuk, hogy az ember saját magának az ellensége. Ebben a vonatkozásban is igaz. Ez a nemes harc „ellenfelet”, ömbert, és nem ellenséget tételez fel. Csak a Sátán az ellenséged. Van ki ellen harcolnod. Győzni csak akkor fogsz, ha helyesen „tréningezel”, hasonlóan a sportolókhoz, akik éremre tö-

rekednek. Ez a harcos igyekezet Isten országáért erős karaktert kíván: határozottságot, ügyességet, kitartást és intelligenciát. E nélkül nincs olimpiai győzelem. Ez a harc a sportpályákon és az olimpiai játékokon látható módon történik. Itt azonban nem igazán látható módon. Isten kezdeményez valamit, s erre te pozitívan reagálsz, ő szeretetével ajándékozik meg téged, te pedig válaszul elkötelezed magad mellette. Üdvösséged kevésbé saját akaratom és elkötelezettségem kérdése. Sokkal inkább az Istennel való párbeszéd és az iránta való sóvárgó vágyakozásom kérdése. A harcos igyekezet nem azt jelenti, hogy kikényszeríthetem magam számára a szoros kapun való bemenetelt. Azt csak elfogadhatod, hiszen ingyen, kegyelemből van. Nem teljesítményem kérdése. Képtelen vagy kiérdemelni. Harcos igyekezetem csak válasz és hálás köszönet Isten végtelen szeretetére, aki téged is úgy szeretett, hogy az ő egyszülött Fiát adta éretted. Tehát ingyen, kegyelemből, hit által.

A példázat szerint, amikor eljön az este, „...a gazda felkél és bezárja az ajtót” Érzed a drámai hatását ennek az időrendi felsorolásnak? Először eljön az este, aztán felkél a gazda, utána bezárja az ajtót, végül a kívül rekedtek zörgetnek, és bebocsátásért esedeznek. De már túl késő. Isten őrizzen attól, hogy a te életedben is legyen egy ilyen túl késő, amikor már hiába zörgetsz, és hiába könyörögsz: „Uram nyisd meg nekem!” A válasz megrázó: „Nem tudom, honnét való vagy te”, azaz nem ismerlek téged. Ha kívül rekedsz, többé már nem mehetsz be. Ne hidd, hogy jogodban áll belépni. Izráel fiai is ezt hitték, amikor arra hivatkoztak, hogy ők Ábrahám fiai, hogy ők Isten választott népe. Származásukat *belépőjegy*nek tekintették. Amikor Krisztusnak hátat fordítottak, Isten a pogányokat hívta meg. Egyházhoz való tartozásod önmagában mit sem ér, semmit sem nyom a latban. Jézussal és tanításával való ismeretséged a te számodra sem *belépőjegy* Isten országába. Hogy énekeltük: „Mit használ keresztyénségem, ha nem aszerint élek?” Tehát igyekezz, harcold meg a hitnek szép harcát senki ellen, de mindenkiért.

Nem tudom, honnét valók vagytok ti

Így szól ki a gazda a bezárt kapu mögül a zörgetőknek, a bebocsátásért esedezőknél, azaz *nem ismerlek titeket*. Azt is jelenti, hogy a ti életek *más forrásból* táplálkozik, mint az enyém. Jézus ebben a versben kortársai nemzeti büszkeségét, hiúságát, ősi eredetük és utódlásuk fennkölt gondolatát veszi célba. Ők pedig a vele való együttlétre, közösségükre hivatkoznak: „Te előtted ettünk és ittunk, és a mi utcáinkon tanítottál”, azaz mi nagyon is jól ismerünk téged, és te is kell hogy ismerj bennünket.

Nem elég, ha arra hivatkozol, hogy ismered őt, hogy számtalanszor találkoztál vele, hogy sok helyen voltál vele együtt, hogy személyesen hozzád is betért és nálad is tartózkodott. Az, hogy rendszeresen élsz úrvacsorával, hogy a vele való asztalközösséghez tartozol, hogy ő volt a házigazdád és vendégül fogadott, még nem garancia arra, hogy kinyílik előtted a menny kapuja. Mit ér a vele való együttléte, ha nem követted őt, ha Igéjének nem engedelmeskedtél. Hiába tanított az utcádban, ha csak hallgattad őt, és nem lettél tanítványává. Nem elég Jézushoz *térben közel* lenned, nem elég előtte enned és innod és az utcádban őt hallgatnod. Hiába hozakodsz elő hasonló képtelen és látszólagos érvekkel. Hiába állsz Jézus közelében, hiába indulsz el harmadik harangszóra a templomba, hiába hallgatod vasárnapról vasárnapra az evangéliumot, ha nem változik meg az életed. Állhatsz egészen közel hozzá, hallótávolságban, s közben mégsem érted, amit mond, s ha igen, akkor pedig visszautasítod az ő szolgálatára való elkötelezettséget kérő szelíd szavát. Ezt jelenti a *mellette, de nem vele, nem érette, nem általa*. Semmilyen külsőségekre vonatkozó előnyödet, legyen az erkölcsi vagy vallásos, nem ismeri el Jézus. Ha nem követed megtérésre való felhívását, figyelmen kívül hagyad az evangéli-

um üzenetét, semmit sem jelent a vele való többé-kevésbé „bizalmas kapcsolatot” és ismeretség. Ez még nem maradandó, csak futó kapcsolat és ismeretség. Nem elég mondanod és énekelned: „Jézussal járok minden nap”, ha képtelen vagy bűneidről lemondani.

Jézus hozzád *barátságos*, veled is keresi a kapcsolatot, a te otthonodba is betér, a te utcádban is fel s alá jár, tanítván. Az asztalához is odatelepedhetsz. Ő mindenki számára *elérhető*, épp úgy, mint kétezer évvel ezelőtt, amikor testében járt az emberek között. Hogy mondja János evangélista? „Az övéi közé jött, és az övéi nem fogadták be őt.” Élvezheted a vele való társaságot, közösséget, minden nap csodálatba és ámulatba ejthet, de ezzel még nem teremtdődött meg a vele való maradandó, örök közösség feltétele. Nem elég a vele való *természetes* kapcsolat és közösség. Lehetsz mellette, és vele együtt élhetsz, s mégis gonoszul cselekedhetsz. Ismerheted őt, és mégsem tartasz bűnbánatot. E nélkül pedig nem vezet út az Isten országába. Nem elég ott állnod Jézus tanítványi seregében. Az őt eláruló Júdás, az őt háromszor megtagadó Péter, a feltámadást tagadó Tamás is ott állt, mellette és testközelen. Vele való közösséged mit sem ér, ha képtelen vagy *vele egyé lenni* az Atya iránti engedelmisségben.

...látjátok...

a) A kívül rekedtek a réseken, az „ablakokon” át látják az *igazi Izráelt*, a pátriárkákat, Ábrahámot, Izsákot, Jákobot. Látják a prófétákat, akikre nem hallgattak. Azokat látják, akik már *bent* vannak. Úgy látják, miként a gazdag ember látta a koldus Lázárt Ábrahám kebelén: „És a pokolban felemelé a ő szemeit, kínokban lévén, és látá Ábrahámot távol, és Lázárt annak kebelén” Borzalmas lenne számunkra is kívülről látnunk azokat, akik már bent vannak, abban a tudatban, hogy előttünk örökre bezárattak a mennyország kapui.

b) És látják önmagukat, akik *kirekesztettek* maradtak. Borzalmas dolog egyszerre látni azokat, akik *bent* vannak, s önmagukat, akik *kívül* maradtak. Mi már sejtiük, hogy milyen is ez a borzalmas érzés. Münsteri emigrációnk első hónapjaiban gyakran sétáltunk a város promenádján épült gyönyörű kertes házak mellett. Szívszorító volt az első karácsonyesti sétánk. Csak *megtűrtökként, kirekesztettekként* néztük a kivilágított otthonokat, a kertben kültérivel megvilágított fenyőfákat. Láttuk, hogy ott bent minden megvan. Nekünk kívül akkor semmink nem volt: sem otthonunk, sem családuknk, sem házánk, sem jövőképuknk, csak hituknk, s a saját két egymásba fonódott kezüknk, s még egy harmadik, ott fent, melyet a sajátunknál is erősebben szorítottunk. És ez mind semmi ahhoz a kirekesztettséghez képest, mely a szoros kapu előtt azokra vár, akik megtagadták az Úr Jézus Krisztust.

c) És a kirekesztettek látják, amint jönnek a *pogányok* napkeletről és napnyugatról, és északról és délről, és letelepednek az Isten országában, és odaülnek a gazda asztalához (22,30). A négy égtáj felől hívtak meg az Úrral való közösségbe és az örök életbe. Még ha az utolsó pillanatban is, de hitre jutottak és engedelmeskedtek a királyi menyegzőbe való meghívásnak, s most feltámadott testben szemtől-szembe látják Istent. Ők a keresztyén misszió gyümölcsei. Ezek az utolsó pillanatban érkező zarándokok messziről jönnek, soká jöttek, utolsókként érkeznek, nem beszélük és nem értik a héber nyelvet, a választott nép nyelvét. Nem Ábrahám test szerinti leszármazottai. De Isten szereti és befogadja őket az ő országába. Ez a mi *evangéliumi reménységüknk*. Ne add fel, és ne mondj le senkiről! Senkit ne kárhoztass! A pogányok is Isten gyermekei. Őket is hívja Jézus: „Jöjjetek én hozzám...” Példázatunk arról a *keresztyén univerzalizmusról* beszél, mely áttörte a régi korlátokat és meghódította az antik világot.

És imé vannak utolsók, akik elsők lesznek...

Kálvin ezt írja textusunkkal kapcsolatban: Jézus kortársai „...azt hitték, hogy az Isten szinte el van kötelezve nekik. Ezért hirdeti nekik Jézus, hogy rövidesen *megváltozik* az állapotuk, mert a pogányok, akik akkor megelőztettek, első helyre jutnak, a zsidók pedig méltóságukról lemondva még az utolsó szögletet sem bírhatják az egyházban.” Isteni szeszélyből? Nem! Az örök bíró döntése nyomán, tekintettel az *agónj*ukra, harcossá igyekeztükre, küzdelmükre, hit-harcaikra. Ti is azért vigyázzatok! A gazdagon megáldottak *eleshetnek*, a bűn és a hitetlenség által megaláztatottak pedig terheiktől megszabadulva *felállhatnak*. Mert minden bizonnyal a mi gyülekezetünkben is vannak utolsók, akik elsők lesznek, és vannak első, akik utolsók lesznek. Azt kívánom, és azért imádkozom, hogy Pállal együtt te is majd elmondhasd: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam: Végezetre eltétetett nékem az igazság koronája...” Igyekeztek hát bemenni a szoros kapun! Ámen.

Felhasznált irodalom

- BOVON, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK, 2. Teilband, Lk 9,51–14,35, Benziger-Neukirchener Verlag 1989, 426–442.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 283–287.
- GÜNTHER, W.: Adikia (Unrecht begehen). In: Coenen, L.: *Theologisches Begriffslexikon zum Neuen Testament*. III. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1969, 1192–1195.
- HOFFSÜMMER, W.: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe*. M. Grünewald Verlag, Mainz 1990, I/209; II/214; III/243.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 94–95.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. I. Székelyudvarhely 1939, 241–243.
- RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1958, 172–173.
- RIENECKR, F.: *Das Evangelium des Lukas*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 337–340.
- RINGWALD, A.: Agón (Kampf). In: Coenen, L.: *Theologisches Begriffslexikon zum Neuen Testament*. II. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1969, 769–771.
- SCHLATTER, A.: *Die Evangelien nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 305–308.
- VARGA Zsigmond: Lukács evangéliumának magyarázata. *Jubileumi kommentár. A Szentírás magyarázata*. In: Bartha, T. (szerk.). *Kiadja a Ref. Zsinati Iroda Sajtóosztálya*, Bp. 1969, 83–84.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

A keresztről való beszéd

16.

Alapige: 1Korinthus 1,18

A közvélemény szerint Jézus Krisztus keresztyéről nagypénteken szokás beszélni az egyházban. Akkor, amikor még az ég is gyászol, amikor Jézus szenvedésére figyel az egyház. Azt hiszem, ez a legnagyobb tévedés! Mert hiszen Jézus éppen azért ment keresztre nagypénteken, hogy nekünk az egész életünk, a hétfő, a kedd, a szerda, a csütörtök, a péntek, a szombat: egész életünk **nagy öröm, nagy boldogság lehessen**. Krisztus keresztye a győzelem forrása. Különösen is jó erre most az esküvő perceiben figyelni. Éspedig azért, mert:

1. Krisztus keresztye a házasságban – **minta**. Íme, így kell szeretni. Vállalni mindent egymásért, egymás helyett! Ahogy Krisztus vállalta bűneinket, büntetésünket, ítéletünket csak azért, mert kimondhatatlanul szeretett, így kell nekünk is szeretni egymást. Az a szeretet, ami nem vállal a másikért áldozatot, nem szeretet. Nem is tart sokáig. Manapság a házasságok azon borulnak fel, hogy fogalmuk sincs a keresztről való beszédről. Íme, Isten a keresztre mutat, s azt mondja először is, hogy – **így!**

2. Másodszor azonban azt mondja, hogy – **ebből!** Amikor ugyanis rádöbbenünk, hogy a krisztusi szeretet a szeretet mértéke, önkéntelenül sóhajtunk fel a modern ember sóhajtatásával: „Kinek van erre energiája?” És általában? A szolgálathoz? Az állandó jó-sághoz? Mosolyhoz? Honnan vegyünk erőt? Nos, az Ige azt mondja – **a keresztből!** Ahogyan a kiserényt feltöltik éjjel azáltal, hogy bekapcsolják a hálózatra, hit által úgy kell nekünk is állandó töltést venni onnan felülről. Krisztus keresztye erőforrás. Egyik énekünk szerint: Gazdag élet **kútja**. Márpedig a kútban víz van, lehet belőle meríteni. Ezért kell ismerni a keresztről való beszédet, házasságoknak különösen.

3. S végül azért, mert a keresztről **híd**, olyan – Illyés Gyula szép hasonlata szerint –, mint egy felnagyított pluszjel, összeadásjel. Azt szimbolizálja: az ég és föld, Isten szíve és a miénk Krisztus által immár összetartozik. Együtt adjuk ki a végösszeget, a summát. Ezért kell ismerni a keresztről való beszédet, hogy Krisztus keresztye által kapcsolatba maradjunk az Úrral: szívemtől trónodig mily szent csoda, mennyi grádicsok fényes sora...

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

Prédikációsorozat

Dr. Boross Géza

Istenélmény a Bibliában*

1.

Ábrahám istenélménye

Alapige: 1Mózes 18,1

Bibliailvasás: 1Mózes 18,1–5

Az istenkérdésben a hívő tábor egyik legdöntőbb érve az istenélmény. Hogy miről is van szó, jól szemlélteti az egyik neves német teológus és publicista (Zahrnt) története.

Amikor a katonaságnál kiderült, hogy lelkész, nem volt nyugalma az ateista, hitlerista őrmestertől. A végén feljelentette őt a parancsnokuknál, demoralizálja a hadsereget, mondotta. Azt javasolta, osszák be a lelkészt a büntetőszázadba, ami akkor egyenlő volt a biztos halállal. A parancsnok régi vágású, öreg katonatiszt, vallásos ember volt, védeni akarta a lelkészt, de nem tudta, mit tegyen, az Úrhoz fordult segítségért. S mit tesz Isten? Egyik reggel jön az őrmester, s nyújtja be aláírásra a szabadságkérő lapját. A parancsnok megnézi, s meglepetve látja, hogy ilyen adatok vannak beírva: nős, családos, holott az őrmester agglegény volt. A parancsnok kiabálni kezdett: Ön okirat-hamisító! Így akar dezertálni a harcokból! Válasszon! Vagy visszavonja a lelkész elleni feljelentését, vagy Ön is megy vele együtt a büntetőszázadba. Az őrmester a feljelentést visszavonta. A lelkész, a későbbi neves teológus pedig ezt írja egyik könyvében: Én, személy szerint többek között ezért hiszek Istenben. Ez az én személyes nagy istenélményem.

Miért olyan sokatmondó az istenkérdés vitájában és világában az ilyen és sok hasonló istenélmény? Nyilván azért, mert azt mutatja, hogy Istenről nemcsak elmélkedni és vitatkozni lehet, hanem Istent tapasztalni is lehet. Hogy Istent át is lehet élni. Mindaból, ami velünk történik vagy nem történik, fel lehet ismerni, fel lehet fedezni Istent. Hogy ez mennyire így van, nemcsak egy-egy mai hívő ember élménye, hanem maga a Biblia igazolja. Annyira, hogy egy kis túlzással azt is mondhatnók, hogy a Biblia az istenélmények könyve. Hogy a Bibliát nem is annyira a tanító részei, hanem az elbeszélő részei teszik ma is hallatlanul érdekes könyvvé. Az a számtalan sztori, eset, epizód, ami mind azt mondja el, hogy élték át már a bibliai időkben is legkülönbözőbb emberek Isten valóságát. Éppen ma, az istenhomály, istencsend, az istenkérdés idején kifejezetten lelkigondozó jelentőségük van ezeknek az elbeszéléseknek. Így mindjárt a mainak is, melyet így hívhatunk, hogy „Istenélmény a Mamré tölgyesében” Milyen időszerű mondanivalója van ennek az istenélménynek?

I.

Ez az istenélmény azért nagyon figyelemreméltó, mert először is azt a nagy bibliai igazságot hirdeti, hogy nem mindenkinek jelenti meg magát az Isten. Az emberek ezt

* Megjelent Dr. Boross Géza: „Uram, a te igéd nekem a sötétben szövétnekem” című kötetben. Budapest 2001.

nem akarják tudomásul venni. Pedig a helyzet mégiscsak ez. Isten a Mamré tölgyesében nem Mamrénak, hanem Ábrahámnak jelent meg. Pedig Mamré Ábrahám szövetségese volt. Barátja, jóakarója, aki a tölgyesét is átengedte az Isten útját járó, a hit ösvényét taposó Ábrahámnak. Isten mégsem neki, a bennszülöttnak, a tulajdonosnak, a főbérlőnek jelent meg, hanem az albérlőnek, a bevándoroltnak. De miért? Nos azért, mert Ábrahám rátette az életét Istenre. Számára nem elméleti probléma volt Isten. Ő nem vitázott sem magával, sem másokkal, hogy létezik-e egyáltalán valamiféle istenség, hanem egyet keresett, hogyan engedelmeskedjék az őt elhívó Isten akaratának. Isten azt mondotta neki: Eredj ki a te rokonságod közül, s ő kiment. Isten azt mondotta neki: Kösd meg velem a körülmetélkedés szövetségét, s ő megkötötte. Bármit parancsolt neki az Úr, megtette. És Isten nem parancsolt rosszat. Csak olyat, ami akkor, abban az időben döntő volt Isten akarata, terve és Ábrahám személyes élete szempontjából. Ábrahám tehát engedelmes volt, s megjelent neki az Isten. Mivelhogy az istenélmény ajándék, jutalom, Isten válasza az alázatos és engedelmes hitre. Arra a hitre, amelyik először mindig csak a Szóra, az Igére, a Hangra tud támaszkodni. Az istenélmény a hívó élet nagy ajándéka. Ez Ábrahám történetének első nagy üzenete.

II.

A második az, hogy az istenélmény csupa meglepetés.

1. Meglepetés mindjárt a kiszámíthatatlansága miatt. Az egyik tudós bibliamagyarázó felhívja a figyelmet, Ábrahám mennyire nem vette észre, hogy Isten közeledik felé. Nem hallotta a lépéseket. Nem zörgött az erdő levele, gallya. A három vendég egyszerre csak ott termett előtte. Előbb még semmi. S íme, hirtelen ott áll a három férfi. Mintha a földből nőttek volna ki. Pedig nem a földből, hanem a láthatatlan világból, abból a másíkból, abból a szemmel nem látható dimenzióból léptek ki, váltak láthatóvá. Valahogy úgy, ahogy az Úr Jézus feltámadása után a tanítványok előtt. A Szellem anyaggá sűrűsödött. Mikor? Akkor, amikor az ember csendben van. Amikor kikapcsolódik a napi munkából. Amikor úgy van, mit Ábrahám, aki éppen pihent a sátor ajtajában. Tehát fogékony állapotban volt.

2. A másik meglepetés az, hogy Isten inkognitóban jelenik meg még választottjainak is. Ez a bizonyos három férfi mindig nagy gondot jelentett az írásmagyarázóknak. Tudós rabbik szerint a középső férfi volt az Úr, a másik kettő az Ő anygala. Ókeresztény írásmagyarázók viszont azt tanítják, hogy a Szentháromság jelent itt meg, az Atya, a Fiú és a Szentlélek. Én azt hiszem, mindkét magyarázat sántít. Itt ugyanis arról van szó, Isten inkognitóban jön, anygalaival, de emberi formában. Pontosan úgy, ahogyan később Jézusban is jött. Úgy, ahogyan az emmausi tanítványokhoz csatlakozott. Vagy a gályarabokhoz de Ruyter admirális alakjában. Az afrikai Gabon feketéihez Albert Schweitzer alakjában. Hozzád talán egy áldott belgyógyász vagy sebész alakjában. Azért, hogy elviselhető legyen számunkra. Nehogy az isteni magasfeszültség szénné égessen bennünket pillanatok alatt.

3. A harmadik meglepetés, milyen természetesen tud viselkedni Isten a mi emberi világunkban. Feltűnő, hogy Ábrahám nem oltárt kezd építeni, nem áldozati állatért rohan, nem imaliturgiába kezd, hanem vajat, tejet, gyöngé borjú húsát hozza. Lakomát készít. Asztalt terít. De ismeri a határt: Ő állva marad a fa alatt, szolgálatra készen. Csupán ennyi a változás. A hő napon elnyújtózó Ábrahából Isten szolgálatára készen álló Ábrahám lesz. Különben minden a régi külsőleg. Mivelhogy Isten nem zűrzavart, káoszt, pánikot, vásári szenzációt akar kelteni, hanem – s ez a lényeg – erősíteni, vigasztalni akarja az ő hűségét szolgálóját.

III.

Itt világosodik ki Ábrahám istenélményének legfontosabb üzenete, az, hogy az isten-élmény mindig az evangélium szolgálatában áll. Ez az istenjelenés ott a Mamré tölgyesében tulajdonképpen ezért a mondatért történt, amit a 14. versben így olvasunk: „Avagy az Úrnak lehetetlen-e valami?” Sára ugyanis a nagy ígéretet lehetetlennek tartotta. S ez bántotta az Urat. Sára nevetése nem gúnyos nevetés volt, hanem a kiábrándult asszony keserű mosolya. Egy nagy legyintés. S Istennek ez nem tetszett. Azt akarta, hogy Ábrahám és Sára túl a 100. évükön is akarjanak élni. Felteszi hát a kérdést, amiben benne van az egész evangélium: avagy az Úrnak lehetetlen-e valami?

Istennek hozzád is ez a kérdése ma. Hiszen csak az a kétezer esztendő, amit Krisztus egyháza tett meg a történelemben, nem ezt mutatja-e? Azért hát fel a fejjel. Lehet, hogy éppen olyan lehetetlen helyzetet teremtett körülötted valaki, mint az elején említett német lelkész körül az őrmester. De ne félj! Még nincs veszve minden. Van egy Tényező, akivel nemcsak az őrmesterek, de mi, hívők sem számolunk mindig. A Biblia Istene Ő, aki megjelent Ábrahámnak a Mamré tölgyesében. Neked is megjelenhet, tudtul adhatja kegyelmét, jóságát, hűségét. Neki minden lehetséges. Övé a dicsőség mindörökké. Ámen.

2.

Izsák istenélménye

Alapige: 1Mózes 22,12

Bibliaolvasás: 1Mózes 22,1–14

Ez a bibliai történet minden időben nagy vigasztalás volt a hívőknek. Hiszen a Mória hegyét minden hívő embernek meg kell járni valamilyen formában. Kinek előbb, kinek utóbb. Ezen az úton, a hit és az engedelmesség egyáltalán nem könnyű, hanem olykor nagyon is könnyes útján ez a történet olyan, mint a baráti készszorítás vagy mint az édesanyjai simogatás. Mert hiszen napnál is világosabban adja elének a hit és engedelmség felismerését. Jahve jir'e! Az Úr hegyén a gondviselés.

Manapság különösen is népszerű lett ez a régi ószövetségi elbeszélés. A magyar közvéleményben a református író, Szabó Magda tette újra ismertté a nem bibliai magyarok előtt is a *Mózes egy huszonkettő* című bestseller regényével. Szerinte ez a bibliai történet a mindig időszerű generációs problémát tükrözi. Vannak idők, amikor Ábrahám áldozza fel Izsákot. Olykor azonban megfordul a helyzet. Izsák akarja feláldozni Ábrahámot. Ma ilyen fázisban vagyunk.

Bármilyen érdemes volna is azonban ebből a szempontból elemezni ezt a történetet, én most egy harmadik szempontból szeretném hasogatni, éspedig Izsák istenélménye szempontjából. Mert kétségtelen nagy, sőt óriási esemény volt az, ami ott a hegyen történt Ábrahám számára is. De én úgy látom, hogy igazán nagy esemény mégiscsak Izsák számára volt Isten kegyelmes közbelépése. Mert hiszen akkor ott mégsem Ábrahám, hanem Izsák volt az áldozat. Ő fekszik ott összekötözve, engedelmesen, kiszolgáltatva egy fanatikus, félig még szinte pogány felnőttnek, aki már emeli a kést, hogy az ókori kelet ősi szörnyű istentiszteletét, a gyermekáldozatot bemutassa. Ekkor azonban megszólal a csodálatos Hang. Az, amit Mózes hallott a pusztában. Az, amit Ézsaiás a templomban, a tanítványok fenn Jézussal a megdicsőülés hegyén: „Ábrahám, ne nyújtsd ki a te kezedet a gyermekre...” Izsák tehát itt, élet és halál mezsgyéjén, fiatal élete utolsó

előtti pillanatában éli át a maga teljes kegyelmi valóságában a Biblia Istenét. Azt az Istent, akiről az egész Biblia szól. Őt, akit mi is keresünk, tapogatunk, átélni szeretnénk. Hadd lépjen hát ki azok sorából, akik évezredek óta valósággal élték át Istent, most a fiatal Izsák alakja a Bibliából, s hadd mondjon el rajta keresztül néhány erősítő, vigasztaló, hitmélyítő, lelkipogozó igazságot a Szentlélek Isten átélésének lehetőségeiről.

I.

Izsák istenélménye azért olyan figyelemreméltó az Isten után tapogatózó hit számára, mert először is azt mutatja meg, milyen tényezők készítik elő életünkben az istenélményt. Ezek az istenélmény lépcsőfokai.

1. Az első fokozat a meglepődés. Hol van az áldozati bárány? S egyszerre csak kiderül: ő maga az áldozati bárány. Nálad is így kezdődött, nemde? Mindenre gondoltál volna, de arra sohasem, hogy a végén te leszel az áldozat. Hogy egyszerre csak egzisztenciálissá lesz az életedben egy oltár. Hogy Isten megengedi, nézi, elenged egészen addig, amíg mások tesznek oltárra téged. Mert világos. Ábrahám, mint akkor sokan mások, önmaga helyett tette oltárra a fiát. Nem ezt teszik-e ma gyermekeikkel a könnyelműen elvált szülők? Hűtlen apák és anyák? És nem ezt teszik-e a hűtlen gyermekek, akik akkor hagyják magukra öreg szüleiket, amikor segíteni kellene rajtuk? Ő, de sokan ismerik ma ezt az „izsáksorsot” itt a mi gyülekezetünkben is.

2. Ezt az állapotot csak súlyosbítja a másik élmény. Az, hogy nem tudok magamon segíteni. Izsák ugyanis összekötözve fekszik az oltáron. Milyen jelképes helyzet ez. Ez a mindenkori Izsák mindenkori helyzete. Nem tudok magamon segíteni. Látom a felém villanó kést. Látom a veszedelmet. De emberileg teljesen reménytelen a helyzet. Hogy menekülne ma is sok ember az oltárról. Ebből a sajátos „izsákszituációból” De gúzsba köti a lakás, az íróasztal, a kocs, a nyugdíj, a rokonság, a betegség. Különösen ez az utóbbi micsoda kötél tud lenni. Nem csoda, ha úgy érzi magát ilyenkor az ember, vége, minden hiába.

3. S mindehhez még vegyük hozzá a harmadik vonást, a mieinkben való csalódást. Amikor éppen az fordul velünk szembe, aki legközelebb van hozzánk. Bizony Szabó Magda jól látja a dolog lényegét, Ábrahám és Izsák, Izsák és Ábrahám, mint két nehézsúlyú birkózó állnak egymással szemben, s most derül ki, hogy az, aki az életünkre tör, nem is a házon kívül van, hanem a házon belül. Ez csakugyan a vég.

II.

Csak hogy Igénk szerint ez a vég az istenélmény kezdete. Íme, amikor úgy tűnik, le-sújt az Ábrahám kése, akkor megszólal a Hang: Ne nyújtsd ki a te kezed a gyermekekre. A legváratlanabb pillanatban közbelép az Isten. A titokzatos Valaki, akit Ábrahám is csak a hangjáról ismert, akit Izsák eddig apja elbeszéléseiből, mintegy másodkézből ismert csak. Hogy ugyanis hallásból ismerte már, arra utal a 8. vers: „Az Isten majd gondoskodik...” Tehát Isten bizonyos fokig már ismerős volt Izsák számára. Csak még nem élte át! De most, itt a kritikus ponton, élet és halál szélén egyszerre csak átéli az elbeszélésből ismert Istennek a valóságát. Sőt, nemcsak valóságát, hanem újszövetségi arcát.

1. Először is azt, hogy Isten nem késik el. Lehet, hogy bizonyos okokból, amik nem világosak és nem is lesznek földi életünkben világosak, elenged a végső pontig. Úgy tűnik, ott kell maradjunk az oltáron. De mielőtt bekövetkezne a tragédia, Isten megszólal. Közbeavatkozik. Nem ember ujjá, aki sorsot intéz. Izsák istenélménye azt hirdeti, van isteni gondviselés.

2. Izsák istenélménye ugyanilyen világosan hirdeti a titokzatos Isten másik jellemvonását, Isten szabadít. Egyszerű szójátékkal így fogalmazhatunk, Isten nem az áldozás, hanem az oldozás Istene. Mert amikor megszólal, lehullanak Izsák kötelei. Leléphet az oltárról. Kezdet új életet. Újra nekiindulhat az életnek. Ő, nézzétek, hány Izsák van azóta is ezen a világon. Emberek, akiket évekig kötött egy betegség, most egészségesek, mint a makk, s a másoknak való szolgálatban égnék. Alkoholisták, akik felett egyre szűkebb lett az üveg szája, s halvány remény sem volt arra, hogy valaha is kibújjanak az üvegből. S íme, valaki kívülről összetörte az üveget, szétfolyt az alkohol, s ők szabaddá lettek a méregtől. Zsákutcába került életek, akik nem tudták hová forduljanak védelemért, jogorvoslatért, egyszer rehabilitációt nyertek felülről, a Hangtól. Maga a bűnbocsánat mi más, mint oldozás, latin szóval abszolúció, amit hívő katolikus a gyónásban, református hívő az úrvacsorában kap újra meg újra onnan felülről. Isten a feloldozások, eloldozások Istene. Ezt hirdeti Izsák istenélménye.

3. És harmadszor azt, hogy Isten gondoskodik áldozatról. Ő az, aki áldozatot hoz az emberekért. Az a szövevénybe felakadt kos ótestamentumi képe Isten ártatlan Báránynak, aki a nagy oltáron, a Golgotán adta magát érettünk, helyettünk, miattunk. Izsák tehát úgy éli át Istent, mint megváltó Istent.

III.

Mi következik hát ebből az istenélményből a mi számunkra? Egyetlen sürgetés, vedd észre, hogyan készül életedben az istenélmény. Megköthetőség, kiszolgáltatásod, egész áldozatra szánt életed felett ott van a Biblia Istene. Nem vagy egyedül az oltáron. Nemcsak azok vesznek körül, akik fel akarnak áldozni téged. Várj a hangra, tanulj Izsáktól. Nem tiltakozott, nem vádolt, nem dühöngött. Megadta magát. S akkor megszólalt a megváltó Hang.

„Várlak Uram azért reménykedő szívvel, miként a vigyázó virradást vár éjjel.”
Ámen.

3.

Jákób istenélménye

Alapige: 1Mózes 28,17–18

Bibliaolvasás: 1Mózes 28,10–19

Az úgynevezett istenkérdéssel foglalkozó teológiai szakirodalomban szinte közhelynek számít az a megállapítás, hogy egy percnyi személyes intenzív istenélmény többet ér, mint ezer logikai istenérv. Azaz, Isten megismerése, az istenismeretben való előrehaladás nem logikai következtetés útján érhető el, hanem Isten létezésének, közelvalóságának megtapasztalása, átélése útján. Az istenügyben éppen ez az izgalmas, sőt egyenesen izgató. Amíg egyesek az íróasztal mellett a logika útján odajutnak, ki van zárva, hogy legyen Isten, addig a hívők naponta tapasztalják egészen kicsi dolgokban is, vagy olykor egész egzisztenciájukat megrázó nagy élményekben Isten valóságát. Ezért érdemes figyelmet az istentapasztalás. Különösen akkor, amikor programszerűen keressük Istent.

Ebből a szempontból sokatmondó számunkra a Jákób istenélménye is. Ez az istenélmény kijelentés-történeti szempontból is jelentős mozzanat. Hiszen itt azt az Istent, akit Ábrahám úgy élt át, mint belső hangot, mely kihívta őt rokonsága közül, Jákób, az unoka szinte már látja. Ha Őt magát személyesen nem is, hiszen parányi szem hogyan

foghatná be Isten teljes valóságát, de látja a másik világot. Megpillant valamit abból a mennyei világból, amit János apostol is látott A jelenések könyvében. Felfedezi, mennyire nincs elválasztva az ég és a föld. Hogy az ún. túlvilági (transzcendens) Isten mennyire evilági (immanens).

Ezzel az istenélménnyel tulajdonképpen csak egyetlen probléma van. Ez pedig az, hogy nem éber állapotban, hanem álomban történik.

Mint tudjátok, a modern lélektan nem nagyon kedvez az álmoknak. Az uralkodó materialista „lélektan” az álmat biológiai jelenségnek tartja. A tele gyomor agyi kivetítődésének. Így nézve tehát Jákób istenélménye nem realitás, hanem csak mitológia. Ha pedig az, akkor nyugodtan kitéphetjük Bibliánkból ezt a lapot.

Csak hogy nem lehet, nem szabad kitépni. Mert nem mitológia, hanem olyan emberi élmény, ami lényeges és valóságos istenvonásokat hordoz. Lássuk azért közelebbről ezt az istenélményt a Szentlélek világosságában!

I.

Először nyilván arra a kérdésre kell felelnünk, miért lehet komolyan venni Jákób álmát?

1. Íme, először azért, mert ez a bibliai elbeszélés az Ószövetségen belül nem az álomjelenség miatt nevezetes, hanem az ún. szent helyről szóló üzenete miatt. Béthel a fogság előtti Izráelben az egyik fő kegyhely volt. A bírák korában egy darabig itt volt a sátor és frigyláda. Sámuel idejében minden évben itt tartották a törvénykezési napokat. Hogy miért pont itt, miért nem másutt? Azért, mert a legősibb hagyományok szerint Izráel ősatya, Jákób itt találkozott Istennel azon a bizonyos éjszakán. Jákób élményének tehát történelmi jelentősége van.

2. Még realisabbá válik azonban Jákób álma, ha nem a materialista lélektan, hanem az ún. komplex álomlélektan felől közeledünk hozzá. Eszerint ugyanis lehet az álom a tele gyomor kifejezése is, de legtöbb esetben nem az. Hanem vagy az álmodó múltjának, vagy jelenének kivetítődése. Vagy dekompenzáció, önelégtétel, amikor pl. a bukott álmférfi nagy tömeg tapsa és éljenrivalgása közben szónokol. Vagy a versenyben lemaradt futó győztesként áll a dobogón. Tehát vagy múlt, vagy jelen, vagy dekompenzáció. De nemcsak biológia! S itt most ez a fontos. Mert bár Jákób álma nem egy múltbeli élmény, nem is egy jelenbeli esemény visszatükrözése, de nem is dekompenzáció, viszont nem is biológia. De akkor mi?

3. Nos, az események tükrében derül ki ez az álomkijelentés. Ez az, amiről nem tud a materialista lélektan, sem az álomlélektan. De tud a Biblia. Ezért mutatja be, hogy a prófétás időkben Isten olykor álomlátás által adta tudtul akarátát övéinek. Pl. Pál apostolt is egy álomlátás által hívta Ázsiából Európába hirdetni az evangéliumot. Ezért lehet komolyan venni Jákób istenélményét, mert álomban történt. Akkor, amikor legkevésbé számított erre az élményre Jákób. De, hogy milyen hatást gyakorolt reá, mutatja, hogy felébredve sem felejt el, amit álmodott. Inkább fogadást tesz az Úrnak. Fordulópont lett tehát ez az álomban átélt istenélmény.

II.

Miért olyan fontos számunkra ennek az istenélménynek a realitása? Az evangéliuma, a vigasztalása miatt.

1. Ez az istenélmény azt hirdeti ugyanis, hogy Isten nincsen bilincsbe verve. Jákób nagy meglepetése az volt, hogy Isten nincs az otthoni szent helyhez kötve. Hogy Isten ott jelenti ki magát, ahol akarja. Hogy Isten nem szobor, hanem Lélek. Sok kilométer

után, idegen földön is ugyanaz. Milyen nyugodt ez a Jákób a menekülés ellenére is. Végre lezárta az ügyet. Lerázta a szülői házat, a gyerekkort. Új életet kezd. Más nép, más szokások, más istenek. S akkor egyszerre csak a régi isten aktuális Istenné lesz az életében. Isten itt van – éli át a misztériumot.

2. De talán ennél is nagyobb evangélium az, hogy Isten ott van hozzánk a legközelebb, ahol legjobban fáj az élet. Ő az a kőpárna, melyre fáradt fejét lehajtja ez a szegény őszövétségi disszidens. Mennyi fájdalom jelképévé lett azóta ez a kőpárna! De sok puha kőpárna kőpárna ebben a mi fővárosunkban is. De nehéz tud lenni a csönd, a magány, az éjszaka, a céltalanság, a félelem, emberi sorsunk sokféle keserősége. Ki gondol ilyenkor Istenre? Mit tud Ő rólunk? Tud-e egyáltalán? Na és ha tud? Talán törődik is velünk? S íme, nézzétek. Pontosan akkor és ott álmodtál. Azért, hogy ezáltal hadd legyen könnyebb, elviselhetőbb a kőpárna.

3. A legnagyobb evangéliuma ennek az istenélménynek mégis az, hogy Isten irgalmas Úr. Nem emberi mérték szerint bánik a bűnösökkel. Jákób bűnös ember. Becsapta vak apját. Ugyanígy kicsit nehéz észjárású testvérét. Jákób – mondjuk ki bátran – szélhámos, aki megérdemelné a leckét, a büntetést, Isten bosszúját. De Isten felfüggeszti a bosszút. A nyomorult bűnöshöz a kegyelmes Isten hajol alá.

III.

Mi következik hát Jákób istenélményéből?

1. Először az a felismerés, hogy nincs is profán hely igazán ebben a világban. A hívők bárhol vannak, mindig szent hely közelében élnek. Fedezd fel, milyen rendkívüli helyen élsz te is. Tudod-e már, hogy bárhol élsz is, az a hely lehet az égnek kapuja, ha Isten is úgy akarja.

2. Másodsor, értjük-e a lajtorját? Kicsoda ez a lajtorja? Ő a Jézus Krisztus! Ő köti össze az eget a földdel. A te szívedet Isten szívével.

3. Harmadszor, állítsd fel a magad oltárát! Egyedül is gyakorolj istentiszteletet. Íme, ott nincs gyülekezet még, nincs templom, nincsenek papok, de van oltár. A hívő szív az igazi oltár. Bízd rá magad a Jákób Istenére. Ő a Jézus Krisztus Istene. Ő a mi Istenünk. Ő minden magányos, árva, kegyelemre szoruló ember Istene. Ez a Jákób istenélményének aktuális üzenete. Ámen.

4.

József istenélménye

Alapige: 1Mózes 50,20

Bibliaolvasás: 1Mózes 45,4–8

Mérnököktől hallottam, hogy igazán csak az üzemben lesz műszaki ember a műszaki ember. Hosszú éveken át tanul az egyetemen. Ezeroldalas tankönyvekből vizsgázik. Olykor még termelési gyakorlatokon is részt vesz. Mégis igazán mérnökké, vérbeli műszaki emberré néhány éves mindennapos gyári gyakorlat után lesz az ember. Azt hiszem, így van ez minden más területen is, orvosoknál, pedagógusoknál, újságíróknál, de cipészeknél, gázszerelőknél, villanyszerelőknél, szobafestőknél, sőt zenészeknél, szobrászoknál, festőművészeknél és színészeknél is. Tapasztalat teszi a mestert.

Így van ez, testvéreim, a hit világában is. Noha a hit világa egészen más világ. Itt nem sokat ér a logika. Itt nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő

Istené. Itt elsőkből lesznek az utolsók és utolsókból az első. Mégis ebben a dologban a hit világa hasonlít erre a világra. Kétféle hit van ugyanis. Elméleti és tapasztalati hit. Mert nézzél csak be egy percre pl. egy teológiai könyvtárba. Ámulva és bámulva fogod látni, éles eszű teológusok mi mindent írtak össze Istenről. Hogy mindez igaz beszéd-e, más kérdés. Hiszen ezért van annyi konferencia, értekezés, teológiai vita és disputa. Emlékezzünk az egyháztörténetből, volt olyan reformátorunk, aki puskaporos hordó tetejére ugorva védelmezte a reformáció igazságait. Katolikus vitapartnere meghátrált e halált megvető bátorság láttán. Van tehát elméleti, támadó és védekező hit.

Éppen ez az, amiről ma is beszélni szeretnék, van tapasztalati hit is. Amint azt a Bibliában is, de a hit történetében is láthatjuk: Istent nemcsak elgondolni lehet, hanem átélni is. Ezért olyan figyelemre méltóak azok a bibliai élménybeszámolók, melyek azt mutatják, hogyan élték át valóságban, kavargó életük eseményei közepette egykor élt emberek Istent. Ezek az élmények sok mindent elárulnak Isten rejtett titkaiból. Tudjuk a Szentírásból, hogy maga az Úr Jézus Krisztus is szerette ezeket az élménybeszámolókat. Nem egyszer hivatkozik is rájuk. (Nem olvastátok-e, mit mondott Dávid? stb.) Mai igénk is ilyen élménybeszámoló. Egy bibliai istentapasztalás. József istenélménye. Azt mutatja meg, hogyan van benne Isten az övéi életében.

I.

Először is elevenítsük fel, hogyan élte át az atyák Istent József, a negyedik generáció. Színes történet mondja el. Olyan inspiratív, hogy a világirodalom nagy klasszikusát, Thomas Mannt a *József és testvérei* című regény megírására ihlette. E történet szerint József az atyák Istent három fokozatban, vagy fordulatban élte át.

1. Az első fokozat volt a legnehezebb. A megaláztatás fokozata. Isten odaadta Józsefet az emberek kezébe. Előbb a testvérei, majd a kereskedők, majd Potifár, illetve Potifárné kezébe. Bizony, vesszőfutas volt ez a javából. József legkisebb gyermek volt a családban. Szülei agyondédelgették, ezért fölényeskedő, pökhendi, undok kis tinédzserré vált. Hatalmas bátyjai nem is sokat teketóriáztak vele. Bevágta egy gödörbe. Amint lehetett, túladtak rajta a rabszolga-kereskedőknek. Biztos, hogy először József nem is értette, mi történik vele. Nem értette, hová lett az atyák Istene. De milyen érdekes is ez! Minél jobban gondolkodik az ember, annál inkább talál rá Istenre. Felfedezi, hogy éppen ebben a megaláztatásban van benne az Isten. Ez tőle jött. Ezt Ő engedte meg. Ezzel Ő akar valamit elérni. Figyeljétek meg, hogy József hogyan beszél erről az eseményről testvéreinek: „Isten küldött engem tielőttetek...” Immár szinte teljesen eltűnnek az emberi tényezők. Isten marad a titok kulcsa. József Isten felől, mintegy „teológiaiilag” értékeli az eseményeket.

2. Az a kérdés, hogyan ébredt rá József erre a titokra? Nos, abból a váratlan és csodálatos szabadításból, amit készített számára az Úr. Abból, hogy egyik napról a másikra megfordult a sorsa. Úgy, mint amikor megfordul a szél. Mint amikor tavaszra fordul az időjárás. Mivelhogy – s itt a nagy felismerés – Isten a fáraó udvarában is Úr. A fáraó udvarában sem az történik mindig, amit a fáraó akar. Hanem az, amit a József Istene akar. A fáraó is a József Isteneének az eszköze. Isten nemcsak midiánita kereskedőket, nemcsak fogházöröket, nemcsak alsó, közép és felső „kádereket” tud felhasználni szabadításunkra, hanem magát a főt, a koronát, az elnöki széket, magát a fáraót. A fáraónak fogalma sincs, miért kell tennie, amit tesz, de teszi, mert Isten így akarja. Ez a tényállás egészen világosan kiderül a József történetében.

3. És ez még nem minden. Van még egy fokozat. A rehabilitáció fokozata. Ki gondolta volna, hogy József testvérei egyszer majd így állanak József előtt egy kis gaboná-

ért esdekelve. Ezt csak Isten gondolta. Ő megadta Józsefnek az elégtételt. Akkor, amikor már József nem élt vissza a helyzetével. Amikor csak sírni tudott már. Amikor tehát nem a bosszú, hanem a szív uralkodott Józsefben. Akkor, amikor már tudott megbocsátani. Akkor adta meg neki Isten az elégtételt, a rehabilitációt. Nos, így élte át József az atyák Istenét.

II.

Megismétlődik-e, megismétlődhet-e a József istenélménye ma is? Lehet-e ezt az istenélményt egzisztenciálisan komolyan venni? Igen.

1. Sok száz évvel később megismétlődött magában a Bibliában. Volt egy ifjú, aki nem borult arcra az idegen istenek előtt. Aki ragaszkodott a Biblia istenéhez. Akit bevádoltak a király előtt, s akit a király az oroszlánok vermébe vettetett. Dánielnek hívták. Másnap reggel, mint tudjuk, sértetlenül került ki az oroszlánok verméből.

2. József istenélménye megismétlődött a magyar történelemben is. A 150 éves török uralom alatt sok kis magyar gyereket szedtek össze és vittek el Isztambulba. Janicsárnak képezték ki őket. Sok év múlva hazajöttek. Meghallották a magyar szót. Eszükbe jutott minden, s ők lettek a védelmezői a sokat szenvedett magyar lakosságnak.

3. József istenélménye megismétlődött a magyar irodalomban is. Biztosan tudjátok, mennyi átkot, kritikát, gáncsot kapott annak idején kortársaitól Ady Endre. Mégis neki köszönhetjük a világirodalom egyik legszebb istenversét. Arról szól benne, hogyan ölelte őt át váratlanul Isten sorsának kritikus óráiban.

4. De mindezek az emberi példákon túl a legmeggyőzőbb dokumentáció mégis a krisztustörténet. Itt szóról szóra beteljesedett, amit József mondott: „Ti gonoszt gondolatok ellenem, de az Isten azt jóra gondolta fordítani.” Pilátus, kereszt, töviskorona, gúnyolódás, latrok, nagypéntek. Íme, az emberi gonoszság. De harmadnap hűsvét, élet, feltámadás, vigasztalás, reménység. Mert Isten a gonoszt jóra gondolta fordítani.

III.

Mit üzen hát neked személy szerint itt és most a József istenélménye?

1. Először azt, hogy várj. Várj hívő szívvel az Úrra. Sohasem az emberi gonoszságé az utolsó szó.

2. Merj az Úr jóságos, komoly eszköze lenni minden helyen, minden helyzetben az átért gonoszságok ellenére is. Ne keserítsenek el az emberi gonoszságok. Ne változz meg azért. Semmiképpen ne változzál lefelé. Inkább feljebb. Minél több gonoszságot tapasztalsz az emberek részéről, te légy annál tisztább, hűségesebb, hívőbb és imádkozóbb.

Ne szégyellj bizonyosságot tenni az Úrról a tied, a környezeted előtt. Mert ne felejt-sük: József nem a fáraóhoz rontott be lelkendezve, ide hallgass fáraó, rájöttem, hogy engem az Isten vezérel, térj meg hát te is. Ó, nem. József nem volt ilyen egzaltált. Alázatos volt, a testvérei előtt tett bizonyosságot. De ott igen. Ott nem hallgatott Istenről. Így lett ő akkor és ott a család igehirdetője. Ámen.

Márta

(Lukács 10,38–42)

Végezte, mi tőle kitelt,
Őrölt, szitált, teknőt cipelt,
Megkovászolt, bedagasztott,
Perc időt el nem mulasztott,
S hogy ne hallják: lármát művel,
Hátrament a rézbütűvel
S nárduszgyökért zúzogatót,
Abból sajtolt jóillatot.

Friss kenyerét hogy kiszedte,
Útját kőpincébe vette
S bort lopott a borlopóval...
Felterített minden jóval:
Így áll becsben a hű barát,
Szégyent így nem vall a család.

S hogy az Úr megpirongatta,
Egy zokszava nincs miatta!
Földnek-égnek – tudta régen:
Húga áll elsőbb kegyében,
Épp azért meg is kímélte;
Megdolgozott híven érte,
Árva sorban dajkálgatta,
Imádságra rákapatta.

S mikor az Úr halni készült,
Húga haján végigfésült.
Legyen selymek gyönyörűje.
Az Úr lábát úgy törölje,
Ha megkeni hús olajjal,
Mít ő sajtolt üggyel-bajjal.

S mikor az Úr mennybe ment rég,
Jött sok jámbor, régi vendég.
Emlékezni hűn a Szentről,
Ki vigyázza őket fentről,
Élvén az Úrvacsorával,
Kenyérével és borával,
Imádkozni, énekelni,
Vigasztalva vigaszt lelni.

S borát Márta behűtötte,
Kenyerét is kisütötte,
S jóillatul, szeretetből
Széthintett a hús kenetből.

És míg fordult fürge lába,
Mondogatta, úgy magába:
Lám e kenyér: az ő teste,
Vacsorául így szerezte.
Lám ez a bor: az ő vére,
A Vacsorán így élt véle.
S lábán ott volt lám e kenet:
Golgotára s mennybe-menet.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

Hálával áldozzál!*

Az 50. zsoltár üzenete az 50 éves gyülekezetnek

Az Újpest-Újvárosi református gyülekezet 1991-ben ünnepelte fennállása ötvenedik évfordulóját. Alapító lelkésze, Gyökössy Endre ez alkalomból tartotta meg az elmélkedés-sorozatot.

Bevezető sorok

Kedves Atyánk!

Nem kis meghatódottsággal vagyunk ma együtt Veled, Uram és egymással. Fél évszázad nálad csak egy másodperc parányi töredéke, vagy még annyi sem, de a mi életünkben nagy idő. Nem akármilyen fél évszázad volt ez! Köszönjük, hogy minden ősszel mégis, mindennek ellenére, negyven éven át október harmadik hetében összejöttünk, dicsőítettünk, magasztaltunk és áldottunk Téged jóságodért, megtartó kegyelmedért, „mégis”-szeretetedért, a meg nem érdemeltért – és főképpen Fiadért.

Kérünk: Szentlelkeddel légy segítségünkre. Támogass meg engem, Uram, hogy ötven év után is legyen erőm Igét hirdetni, a negyvenedik sorozatot is el tudjam mondani.

Benned bízva, reménykedve, segítségedet várva, kérlek, áldj meg minket, akik Hozzád jöttünk, és Veled szeretnénk maradni most és halálunk óráján is – Amen.

Hónapokkal ezelőtt a kedves lelkésztársam, negyven év óta szolgatársam a tőle meg szokott tapintattal és mosollyal úgy mellékesen megjegyezte:

– Bandi bácsi, mi volna, ha a negyvenedik sorozatot mégis te tartanád?

Az első, belső reakció egy határozott, riadt „nem” volt. Nem azért, mintha nem szeretnék Igét hirdetni, hanem mert amint egy nőtestvéremnek nemrégén vallottam: úgy érzem, hogy már „kiprédikáltam” magam. Mit lehet még mondani ötven év után ugyanannak a gyülekezetnek? – A válasz, amit kaptam, felderített, mert azt mondta:

– Mondja és mondja Bandi bácsi, újra és újra! Harmadszorra talán meghalljuk, ötödszörre talán meg is cselekedjük, amit megismétel. Ismétlje csak újra és újra! Minél többet üt a szög fejére, annál mélyebbre megy; üsse csak azt a szeget, azt az egyet vagy kettőt!

Áldja meg az Isten, hogy előre megvigasztalt! Mert nem ígérem – nem is tehetem –, hogy nagy újságokat fogok mondani.

Eltöltött az öröm és hála, hogy Isten megtartotta a mi kis újpesti gyülekezetünket hosszú ötven éven át. Hogy szabad hazában élhetünk végre! Ha sokaknak úgy is tűnik, hogy alagútban vagyunk, mi hívő emberek látjuk az alagút végét. Már fénylik!...

A mi fehérhajú generációnk átélt már ennél sokkal különbeket is: bombázást, ostromot, úgynevezett „felszabadítást”, éhezést, mill-pengőt, bill-pengőt. Mi ez a mai infláció ahhoz képest!...

* Gyökössy Endre: *Hálával áldozzál!* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Iszonyú sok nyomorúságra, megannyi megaláztatásra emlékszem. A lakásomon este tíz óraker tartott kereszttelőkre meg esküvőkre; párokra, akik nem merték betenni a lábukat a templomba. Megértettem őket, olyan állást töltöttek be... És megkereszteltük és megeskettük őket, szinte, szinte titokban – de Isten színe előtt.

Ezek a nagyon nehéz idők most mind átsuhantak rajtam, s megtelt a szívem – gondolom, testvéreim szíve is – hálával. Rehabilitálta Isten ezt a népet, a hívő népet, az egyházat is, még az öreg bojtárt is – sokféleképpen, meg nem érdemelten.

Hiszen negyvenen végeztünk a teológián és már csak négyen élünk, s csupán ketten hirdetjük még egyszer-egyszer az Igét, másik két társunk már nem tud felmenni a szószékre.

Nagy hálával kezdtem ezt a szolgálatot, a készülést és kértem Istentől Igét. Valami nagyon-nagyon különös – ahogy tréfásan, németes szlenggel mondják: „blickfan-gos”; megragadó témát szerettem volna találni. Aztán hirtelen szinte elsodorta a tetszetős címeket a Gazdám és azt mondta: *az ötvenedik zsoltár*. Még ki se nyitottam a Bibliám, máris elfogadtam. Csak úgy körülbelül sejtettem, hogy mi van benne, de mondtam: *ki sem nyitom, de máris igen, Atyám, így volt kedves Teelőttd*: ötvenedik év, ötvenedik zsoltár – végigmondom úgy, ahogy az ötvenedik zsoltár írja mondja...

I.

Isten vagyok én, a te Istened!

Hallgass, népem, most én beszélek!

Izráel, most téged intelek!

Isten, a te Istened vagyok én!

Zsolt 50,7

– *Isten vagyok én, a te Istened!* – Ennél tömörebb összefoglalása ötven év igehirdetésének nem is lehetne – hogy VAN Isten! Mert erről van szó, erről a hallatlan együgyű, egyszerű imádságról. És ne döbbenjen meg senki, hogy erről a nagyon egyszerű dologról beszélek: *van Isten!* Sőt, amikor jobban elmélyedtem az Igében, rájöttem, hogy ebben az egy sorban megtalálható mindazok *lelki menetrendje*, akik valamikor nem hallottak – mert nem hallhattak – Istentről. A lelki, szellemi szent menetrend szerint az illető elkezd gondolkodni: „Kell lennie Valakinek, valami mégiscsak van.... és az hátha az Isten...” Aztán rájön, hogy az az Isten nem valami elvont szellemi szubsztancia, hanem egy nagy kozmikus ÉN: *a Vagyok, Aki Vagyok* – s végül rádöbben, hogy ez a VAGYOK-Isten – az ő Istene is! Ő ezé az Istene – Isten pedig az övé...

Általában ez a menetrendje a dolgoknak. Nem egyszer voltam ennek szemlélője azoknál az embereknél, akik előtte sokszor még Isten nevét sem hallották, mert a szüleik nem merték nekik mondani. Mint lelkigondozó, így éltem át velük a szent menetrendet. Így éli át mindenki, aki a tudomány poharát, kelyhét – C. F. Weizsäcker, a nagy német asztrofizikust idézem – nem félig üríti ki, hanem egészen. Mert aki csak félig iszik belőle, az esetleg hitetlen marad, de aki egészen kiüríti az aranykelyhet, az a mélyén megtalálja magát Istent. Mert aki eljut tudománya végső határáig, az nem maradhat hitetlen. Így jutott hitre mindenki, aki eljutott tudománya határáig, Galileitől Keplerig, Newtontól Einsteinig – és sorolhatnám a legnagyobbakat.

Így jutunk el mindnyájan ennek a megállapítására: *valakinek lennie kell!* Ez a „Valaki” egy sajátos, grandiózus, kozmikus ÉN, ez az én Istennem. Az enyém – én meg az

Övé... És ez az egész kozmikus szép rend Isten-alakú, és ennek a mi galaktikánk csupán egy pici kis része... (A *kozmosz* szó tulajdonképpen annyit jelent, mint *szép rend*.)

Egyszer egy csillagász barátomtól megkérdeztem:

– Mondd, hogy lehettél te hívővé?

– Tudod, Bandi bátyám – felelte –, úgy van ez, hogy az ember nézi, nézi az eget s egyre inkább tudom, hogy milyen pici kis részét látom csak. Egy alkalommal átéltem azt a különös misztériumot, hogy az a mérhetetlen sötétség, amibe belenézek, egyszer teljesen üres volt, nem volt semmi. Csak űr volt, az űr üressége, és tíz-tizenkét milliárd évvel ezelőtt valami anyag, energiacsomó egy robbanással hirtelen szétfröccsent ebbe a semmibe. A semmiből, de a semmi után, a nagy űs-robbanásból lett a kozmosz, a szép rend. Belegondoltam: ennek volt kezdete és van vége; olyan, mintha beszívnam egy cigaretta füstjét és kifújnam. És ez a kozmosz tágul s egyszer vége lesz. Talán újabb tizenkét milliárd év múlva... Aztán belegondoltam, hogy ez az egész csodálatos, szép rend valamikor nem létezett, és hogy az űsrobbanás előtt egy perccel mi volt... Miért robbant, ami robbant? A semmi robbantotta? – Akkor a semmiből csak semmi lenne. Kell lennie valaminek! Elkezdtem gondolkodni, hogy az a valami: VALAKI, hiszen értelmesen cselekszik! S ekkor majdnem letérdeltem a kupolában a nagy távcső mögött; eltakart arccal és lélekben levetett saruval ezt mondtam: Uram, hát Te ki vagy? Megtudtam, hogy Isten VAN, s ez az Isten az én Istenem, és én is az Övé vagyok.

– Később megtudtam – folytatta csillagász barátom –, hogy az én Istenem, Akit ott ismertem meg a nagy kupola alatt, a távcsövem mögött, nemcsak az én Istenem és nemcsak VAN, hanem Ő az, Aki egyszer összesűrítette a szétrobbantott űs-anyagot, Aki megteremtette a világot, és Aki a szeretetét egyetlenegy emberbe sűrítette, akit Jézusnak hívnak. Hogy az az Isten, akit én megismertem a távcső mögött, *Jézus-arcú Isten*.

Az idősek tudják, hogy ötven évvel ezelőtt, ami nem kis idő, a kálomista szószékeken *nem beszéltek* Jézus Krisztusról. Erről én bizonyosságot tehetek. Sőt, amikor a nagy ébredés kezdetén jártuk az országot és egyszer-egyszer kiejtettük a nevét vidéken, Hajdú-Szabolcs tájékán, még ilyen kérdés is elhangzott: Hát nazarénusok, baptisták vagy kicsodák vagyunk? Ezek nem Istenről beszélnek, hanem Jézust emlegetik... – Volt, ahonnan el is tessékelték bennünket: „Ne jézusoljanak itten nekünk!” – Az eső-isten kellett nekik, hogy megáztassa a vetést, a fagyot meg elűzze... – Eső-isten siratta itt nemcsak Mexikót, hanem Magyarországot is.

És áldom Istent, hogy – igaz, már palástos, felszentelt lelkész koromban – megtérhettem, és ez volt a megtérési ígém: *Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.* (Jn 3,16) Ez az evangéliumok evangéliuma. Ebbe az Igébe egy szent alkalommal belerendült a szívem.

Amikor Újpestre kerültem, eleinte „ágyrajáró” gyülekezet voltunk: iskolákban, óvodákban, pincékben, a lakásomon – ahol lehetett – tartottuk az istentiszteletet. Aztán örököltünk egy kis házat; három szobájának kivettük a közfalát s elkezdtük itt az életünket. Így lett egy kicsi házból Isten háza.

Egy alkalomra meghívtam az akkori Bethánia egyik nagy igehirdetőjét, vezetőjét. Megkértem, hogy az evangéliumok evangéliumáról prédikáljon. (Az én szívem belerendült ebbe az Igébe, hátha másoké is bele fog rendülni.) Kértem: Kedves bátyám, erről szólj nekünk! A most alakuló, magát lelkileg is összeszedő, testileg és szellemileg is építő gyülekezetnek. Szeretnénk még, amíg lehet, jobbra-balra toldozgatni ezt a kis templomot. – Eljött és valóban erről zengett, igazán zengett az Ige. Kizengett Isten Szentlelke, kiáradt, fújt a szél, Isten Szentlelkének a szele, amelyről nem tudjuk, hogy honnan jön és hova megy...

Akkor nagyon fújt a szél, a negyvenes évek végén, ötvenes évek elején. Igaz, nagy mélyszántás volt, jaj, de mély szántás! De sokan meghaltak, de sokan a romok alatt maradtak... De sokan nem jöttek vissza a Don-kanyarból! Sok rózsaszínű levelezőlapot vittem szét a gyülekezetbe, mert a katona-papok nekem küldték, hogy vigyem meg hűveink halálhírét... Rettenetesen nehéz volt ez. Micsoda mélyszántás volt! – Majdnem azt mondom: talán ez kellene most is? Akkor nem volnánk ilyen fanyalgó nép, rezignáltak, mindig elégedetlenek; akkor talán jobban látnánk, hinnénk, reménykednénk. Isten irgalmazzon, hogy megint olyan mélyszántáson kelljen átesnie ennek a generációnak, amilyenek nekünk kellett!

És zengett az Ige, hogy Isten nem kegyetlen Isten, nem csecsemőt falhoz csapkodtató Jehova Isten, hanem szerető mennyei Atya, Aki úgy szerette ezt a szép rendet, a kozmoszt, hogy egyszülött Fiát adta nemcsak ezért a kis beteg, véres bolygóért, hanem az egész kozmoszért, ezért a szép rendért és a bennünk levő rendetlenségért, hogy itt is rend legyen.

Zengett az Ige, áradt az Ige, hullott a könny, mert ki fél családdal, ki gyermekét, rokonát visszavárva és vissza nem kapva ült itt. Már sírva léptek be az ajtón, hogy együtt legyünk... Talán vannak még ketten-hárman, akik emlékeznek arra az időre.

És megtörtént a mi újpesti gyülekezetünkben is a nagy ébredés. Az evangelizáció utáni napokban a drága öreg Hajdók János kárpitosmester (Isten nyugosztalja békében, magam előtt látom hajlott hátát) valami háborús, összetakolt díványt foltozgatott valamelyik gyermekemnek, és kárpitos kalapácsát a kezében tartva, szájából kivette a szöveget és azt mondta:

– Tudja, tiszteletes úr, úgy éreztem magam a múlt héten, az evangelizáció alatt, ahogy a pásztorok érezhették magukat, amikor áttört az *itt* meg *ott* fala, és hirtelen angyalok között találták magukat. Én is térdre hulltam a jászol előtt.

Akkor tért meg Fekete Pali bácsi, egyszerű lakatosmester. Hányszor elmondta:

– Édes papom, hát lehetséges ez, hogy értem is meghalt? Az én vétkeim, az én bűneim is meg vannak bocsátva?!...

S fogtuk egymás kezét. De jó, hogy mellém adta az Úr ezt a lakatosmestert tanácsadónak, lelki vezetőnek, sokszor gyóntatónak – áldassék az emléke. Amikor májzsugorban meghalt – azt is a háborúban szerezte –, az orvosai is megsiratták. Egyikük azt mondta nekem, amikor együtt könnyeztük:

– Tiszteletes úr, ilyen embert én még nem ismertem. Mielőtt meghalt, mindenkitől bocsánatot kért, tőlem is, hogy gyógyulásával nem tudott örömet szerezni...

Ilyen áldott testvéreim voltak!...

Egyik drága asszonytestvérem – már jóval közelebb a nyolcvanhoz, mint a hetvenhez – minden héten beesett hozzám, kiönteni a lelkét. Félt, nagyon félt. Ma már tudom: szorongásos neurózisban szenvedett. A haláltól félt, embertelen halálfélelemmel. Az evangelizáció után ezzel állított be:

– Nem félek már, mert megtudtam, hogy életem van, sőt örök életem! Tudom már, hogy nincs is halál, hanem átsuhanok egyszer egy határon, és az én örök életem már itt elkezdődik!...

Igen, akkor sokunkban elkezdődött az örök életünk, és azóta nem félelmetes a halál. A meghalás félelmetes, mert nem mindegy a „hogyan”. A halál csak egy ajtó. Ahogy egy „szűk”-ségen jövünk a világra és egyszer beszűkülve átmegyünk, átszületünk egy másik világra. Ezt ígéri nekünk a Gazdánk, az egy lénybe belesűrített kozmikus Szeretet, Akit Jézus Krisztusnak nevezünk.

Emlékezem még egy férfitestvéremre, aki olyan súlyos kisebbségi érzésben szenvedett – pedig talán két diplomája is volt –, amilyennel ötven év alatt szinte nem találkoztam. Bármikor beszéltem vele, mindig ezzel kezdte:

– Tudod, én egy olyan senki-semmi vagyok... – Mint egy pajzsot, tartotta maga elé kisebbségi komplexusát: – Ne is kérdezz tőlem semmit, úgysem tudom... Én senki, semmi vagyok...

Amikor aztán az evangelizátor azt prédikálta, *hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen*, benyúlt a belső zsebébe, elővett négy vagy öt fényképet és azt mondta:

– Itt vannak a gyermekeim fényképei. Egyiket sem adnám oda senkiért, még a fényképet sem! Isten pedig az Ő Fiát adta értünk!

Ekkor ez a testvérem rádöbbsent, hogy ő is VALAKI: olyan valaki, akiért meghalt Jézus Krisztus! Az Atya érte is adta az egyszülött Fiát, hogy ez a senki egyszer valaki legyen! És ő is meggyógyult súlyos lelki betegségéből.

Fújt, fújt a szél és adja Isten, hogy fújjon tovább. Fújjon, fújjon, jaj, mekkora szükség van rá! Csak Isten mentse meg bennünket attól, hogy igaza legyen Ady Endrének:

Verjed Isten, csak verjed!

Veréshez szokott fajta,

Ne könyörülj rajta!

Jaj, ne legyen igaza! Isten kegyelmének legyen igaza, Aki úgy szerette ezt a világot, ezt a szép isteni rendet, benne ezt a véres bolygót, rajta még bennünket is, egymást tépő, gyalázó, egymást tipró magyar embereket –, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Mennyei Édesatyánk, köszönjük, hogy Te elkezdted itt a munkát és nem olyan vagy, mint mi, akik csak barkácsolgatunk és nem fejezünk be igazán semmit. Ha Te valamit elkezdesz – így ígérte apostolod, Pál –, azt be is fejezed ama napra.

Uram, gyógyíts meg bennünket, befejezetlen félembereket, féltő embereket, mindig nyafogó, nyűszító kis emberkéket, ments meg önmagunktól! Add lényünkbe a mi Urunk Jézus Krisztust, az Ő Szentlelkét.

Könyörgünk Uram, könyörülj rajtunk, ments meg magunktól, mert mi most egyfolyában magunkat meg egymást bántjuk. Igaz, azt sem érdemljük meg, amit már eddig is cselekedtél értünk, a sok ránk árasztott kegyelmet.

Könyörülj rajtunk, Urunk, akiknek semmi sem elég, akik csak kritizálunk és elfelejtünk dicsőíteni Téged mindazért, amit elvettél, mindazért, amit meghagytál és mindazért, amit még adni fogsz, ha akarsz – akár már a mai napon. – Ámen.

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Máthé Lóránd Árpád

Tasnádszarvad

A hármas kötél nem szakad el hamar

Alapige: Prédikátor 4,9–12

Kedves ifjú pár!

Bizonyára mindketten emlékeztek arra az első találkozásra, amikor megpillantottátok egymást, amikor szóba elegyedtetek egymással. Ha most azt kérdezném tőletek, hogy hogyan emlékeztek vissza arra az alkalomra, kit láttatok magatok előtt ebben a másik emberben, akkor talán azt válaszolnátok, hogy egy idegen arcot, egy idegen tekintetet, egy idegen embert. Egy olyan embert láttatok magatok előtt, aki nem volt azonos községből való, akinek családi körét, barátait, szokásait nem ismertétek. Egy olyan ismeretlen személy állt akkor előttetek, akiről nem is gondoltátok még akkor, hogy oly nagy hatással lesz később az életetekre. De az Isten terveiben éppen az a nagyszerű, a szép, hogy nem köti az orrunkra már előre a jövő titkait. Nem árulta és nem árulja el előre azt, hogy hogyan akarja közelebb és közelebb vinni az életeteket egymáshoz. Ha mindezt megmondaná, akkor elvesztené varázsát. Az Úristen úgy alkotta meg külön-külön mindkettőtök életét, hogy egymásban valami szépet és jót lássatok meg.

Isten tudja azt legjobban, hogy nekünk, embereknek mire van a leginkább szükségünk. Ezt már a teremtés kezdetén is elmondja, amikor így szól: „Nem jó az embernek egyedül lenni, alkotok hozzáillő segítőtársat” Ez a gondolat köszönt vissza azokban a sorokban is, melyet ti választottatok ki életetek alapigéjeként A prédikátor könyve 4. fejezetéből.

A legszebb elhatározással jöttetek ma ide, melyet úgy fogalmazhatunk meg, hogy egymással szeretnétek leélni az életetek további részét. Engedve Isten akaratának tudjátok azt, hogy ketten sokkal jobban meg tudjátok állni a helyzeteket az élet nehézségei és próbái idején. Ezt az ígéretet kapjátok magától Istentől. Jobban boldogul a kettő, mint az, aki magányos. Ebben a gondolatban azonban még valami benne van: oda kell figyelnetek egymásra! Mai világunkban már a férfi és nő teljesen különböző munkahelyeken dolgoznak. Így vannak ezzel legtöbben – ti is –, és ez a tény arra kell serkentsen bennünket, hogy közösen megteremtsük a lehetőségét annak, hogy még jobban odafigyeljünk egymásra. A különböző szolgálat végzése ne adjon okot az egymástól való eltávolodásra.

Minden párkapcsolat más és más, mivel mi, emberek olyan sokszínűek vagyunk. Az egyik ember ebben talál örömet, a másik egy teljesen másfajta dologban. Azonban azt ne felejtsetek el, hogy hozzátok is szól az Ige, amikor azt mondja, hogy fáradozásotoknak szép eredménye van. Most egy ismeretlen, de mégis közös útra léptek. Egy olyan útra, amelyben sok szép és hasznos dolgot fogtok egymással közösen véghezvinni. Ezekben a fáradozásokban és a munkahelyi fáradozásokban akkor lesz igazán segítő társ a házastársatok, ha odafigyeltek egymásra.

Ha elesik az egyik, ha megfárad, ha gondok gyötrik valami miatt, akkor a társnak ott kell állnia mellette.

Az élet nem egy rohanás, amelynek se eleje, se vége. Az élet mindig az a perc, amelyiket a jelenben meg tudjuk élni. Ezért a szívetekre kötöm azt a gondolatot is, hogy ne féljete megosztani egymással azt a bizonyos helyzetet, amelyben éppen benne vagytok. Azért adott Isten egymásnak benneteket, hogy ha az egyik elesik, akkor a másik fel tudja őt emelni, ki tudja őt segíteni. Sokan nem merik, vagy nem akarják megosztani házastársukkal az adott problémájukat, mert azt mondják, hogy a másiknak is épp elég a maga baja. Ennek következtében úgy telik el az élet, hogy közben felörlődnek, belefáradnak, mert nem tudnak, nem akarnak egymás segítségére szorulni.

„De jaj az egyedülállónak, mert ha elesik, nem emeli föl senki.” Jaj, neki – mondja az Ige –, mert nincsen akivel meg tudja osztani az élet nehézségeit, problémáit. Úgy gondolom, hogy ezt leginkább az özvegyek, a magányosak tudnák elmondani, hogy milyen nehéz is az az állapot, amikor senki nem segít könnyebbé, elviselhetőbbé tenni a nehéz terheket.

A kettő együtt megmelegszi, a kettő együtt néz szembe a támadásokkal. Mindez kiemeli azt a már említett nagyon fontos gondolatot, hogy együtt könnyebb lesz. Nemcsak a próbák idején teszi könnyebbé az életet a társ, mert tudjuk azt, hogy nem csak próbás időszakokból áll az életünk, de akkor is könnyebb és jobb lesz, amikor csak egyszerűen szeretetre, melegségre, elfogadásra vagy támogatásra vágyunk.

A meleg családi légkör megannyi ajándékát tapasztalhatjátok meg akkor, ha igazán társai tudtok lenni egymásnak. Lesznek benne lemondások, új célok, kihívások és minden olyan dolog, amire még eddig fel sem tudtatok készülni, de apránként egymásnak igazán jó társai lehettek.

Az Ige azzal zárul végül, hogy „a hármassal nem szakad el egyhamar” Házasságotok fonala erősebb lesz akkor, ha a ti két életszálátok mellett, szorosan összekapcsolódva vele, ott van Isten is mellettetek harmadik szálként. Ez tehát egy kötelék kötöttek és a jó Isten között. Ennek a meglétét hangsúlyozza ki Isten Igéje.

Akkor lesz igazán teljes a kettőtök egymás irányába érzett szerelme és szeretete, ha első helyen Istent igazán szeretni tudjátok.

Ő előbb szeretett bennünket és nekünk ezt a szeretetet viszonzoznunk kell. Hiszen hogyan is tudnánk igazán szeretni egymást, ha nem az Ő szeretetéből kapnánk útavalót. Egymás megértése, kitartás a próbák idején, egymásra való odafigyelés, megbocsátás mind-mind az Isten szeretetéből fakadnak. Ezeket csakis az Istenre való figyelés alkalmával sajátíthatjuk el.

Tudom, hogy figyeltetek Istenre, és fontos számotokra az Ő akarata. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy ezen a napon eljöttetek az Ő szent hajlékába, hogy esküt tegyetek szent színe előtt. Most már közös utatokon Ő is veletek van és részese, kiteljesítője életeteknek.

Ahogy a hármassal egybefonódik és erőssé válik, úgy fonódjon össze a kettőtök élete Istennel! Alkosson közösen erős hármassal fonású fonalat, amelyet az élet nehézségei, próbái, kihívásai nem tudnak elszakítani!

Azért vigyáznotok is kell erre a kötésre, mert az Ige nem azt mondja, hogy nem szakadhat el, hanem, hogy nehezen szakad el. E hármassal kapcsolat mindegyik tagjának figyelni kell a másik kettőre. Abban biztosak lehettek, hogy Isten nem téveszt titeket szem elől. Tőletek is ugyanezt várja: figyeljetek rá és figyeljetek egymásra!

Én a saját magam, illetve a gyülekezet részéről kívánom, hogy tudjatok megfelelően egymásra figyelni. Kísérje Isten gazdag áldása életeteket és Szentlelke által erősítsen titeket minden nap! Ámen.

Temetési igehirdetés

Elek Arnold Zoltán
Szatmárnémeti

Ha megtérsz, én is visszatérítelek téged

Alapige: Jeremiás 15,18–19a

I.

Nagyon szomorú, megrázó és már-már az egeket ostromló fájdalom tör fel a szívünkben ezekben a pillanatokban, amikor végtisztességet téve megállunk immár csak néhai Juhász József testvérünk ravatala mellett. Talán semmilyen más kérdés nem szorítja úgy az édesanya és édesapa, hitves és gyermekek, rokonok és ismerősök, barátok és munkatársak szívét, mint csupán ez az egy kérdés: MIÉRT? Miért kellett ennek épp így történnie, miért épp az én fiammal? – kérdezheti az egyetlen fiát gyászoló és sirató szülő. Miért éppen az én édesapámmal történt? – törhet fel a kérdés a megdöbbenett gyermekek szívéből. Sokszor mondanak csődöt az általános emberi feltevések, hiszen oly sokszor nem kapjuk meg reájuk a válaszokat. Megdöbbenve állunk meg ma is, és szívünk legmélyebb sóhajtásával szembesülünk e ravatal mellett akkor, amikor az ÉRTELMETLEN HALÁL tényével találkozunk. A mi emberi módon megfogalmazott kérdéseinket, feltevéseinket, találgatásainkat megelőzik a MIÉRT kérdések sokasága, s tesszük fel ezeket önmagunknak, de kérdezzük ezt ma attól is, aki itt van előttünk e koporsóban. Talán most is, ebben a pillanatban, ahogy e ravatalra nézel, azt kérdezed lélekben vagy hangos kiáltással: ISTENEM, MIÉRT? Feltesszük ezt a kérdést annak, aki élete legmélyebb pontján nagyon gyengének és végtelenül elhagyottnak érezte magát.

II.

1. Jogosan kérdezhetjük, hogy vajon nem talált senkit ebben az életben, aki biztos pont lett volna? Vajon úgy érezte, hogy ő, az ő szeretete, közelsége, odafigyelése már senkinek sem kell? Tudjátok, gyászoló testvéreim, sokszor van úgy vele az ember, ha sértődöttnek vagy éppenséggel megbántva, elhagyottnak érzi magát, akkor pótcselekvéseket keres. Olyan önpusztító dolgokat, amelyekkel nem csak önmagát, de szeretteit, környezetét is veszélybe sodorja!

2. Tudjátok, akkor, amikor az ember önkezével vet véget az életének, akkor ott az is megbújik a háttérben, hogy bosszút állok mindazokon, akik hátra maradnak. Ha már senkinek sem kellek, majd, ha nem leszek, akkor megértitek majd, ki is voltam. Csak-hogy, nem ez a MEGOLDÁS! Mert életünk legmélyebb pontján, a legmagányosabb és legkilátástalanabb helyzetben sem vagyunk egyedül. Jézus Krisztus ott van! A kérdés csak az: LÁTOM-E az Ő felém kinyújtott karját? Belekapaszkodom-e vagy sem ebbe a kézbe?!

3. A MIÉRTEK sokasága, ami a szívetekben megfogalmazódik, ami könnyeitekben az arcotokra vetődik, a most felolvasott alapigében folytatódik. Így vezet minket Isten a világi miértek oly szörnyű valóságából az isteni miérteken át az Ő mindeneket gyógyító válaszai gazdagságáig. Ezt mondja az Ige: *Miért lett szünetlenné az én fájdalomam, és halálösszá, gyógyíthatatlanná az én sebem?* Sokszor van úgy az ember élete során, hogy elutasít másokat. Elutasítja szeretteit, azokat, akik számára ő fontos. Elkezdünk valami

más felé hajolni, mert nem tudjuk elfogadni, elviselni a körülöttünk lévő világot, nem érezzük jól magunkat ebben a világban. Sokszor nem találjuk helyünket, boldogulásunkat. Sokszor vagyunk úgy vele, hogy mi magunk akarjuk meghatározni, hogy mi a jó számunkra. S amikor talán az általunk vélt jó rossz felé sodor, akkor csak csúszunk lefelé. Mélyre és még mélyebbre. Az élet boldogságából a mélységek és szenvedések világába. Ma, immár csak néhai testvérünk ravatalánál értük meg jól, testvéreim: sok minden van az életünkben, ami mélyíti sebeinket, fájdalmainkat, de vajon meglátjuk-e azt, aki meggyógyítja e sebeket?

4. Gyógyulni, megtalálni az élet értelmét, engedni, hogy a szeretet kibontakozzon az életünkben, megtapasztalni a világ szépségeit, a család örömét csak úgy lehet, ha tudom használni az Istentől kapott két kezemet, két lábamat, két térdemet. Hálát adni mindazért, amit szent kezéből ajándékba kaptam. Amikor úgy érezzük életünk egy pontján, hogy roskadozva visszük a lelkünket, akkor tudjunk térdre ereszkedni, imádságra kucskolni a kezünket, s odaállni Jézus elé! Odaállni és elmondani neki: URAM, JÉZUS... BŰNÖS VAGYOK! Kegyelemre szorult ember vagyok. Az az ember gyógyul, aki megtapasztalja, felismeri és megérti, hogy az élet bármilyen nehézségére Jézus a megoldás! Hiszem, testvéreim, hogy aki ezt meg tudja cselekedni, az azok közé tartozik, akiknek Jézus maga mondja: „Még ma velem leszel a paradicsomban!”

III.

Juhász József koporsója mellett mindenről bizonyosak vagyunk és meggyőződhetünk. Talán önmagunkat marcangoljuk és feltételezzük, mindent tudunk arról, ami őt idáig vezette! Egy valamit nem tudunk, nem tudtok. Vajon, amikor önként mondott le erről a földi életéről, akkor sóvárgott-e ama másik után? Az örök élet után? Vajon utolsó kérdésként, gyönyörű imádságként ott volt-e a szívében, az ajkain: URAM, BOCSÁSS MEG!

Nem tudjuk! Egyedül Isten tudja. Ő tudja egyedül, miért vált szüntelenné, csillapíthatatlanná elhunyt testvérünk fájdalma, halálössé és gyógyíthatatlanná az ő sebe.

Gyászoló testvéreim! Ma, amikor itt állunk a ravatal mellett, NEM SZABAD ítéletet mondanunk! Senkinek sem szabad ezt tennie! Csak azt mondhatjuk el az ÉLŐKNEK, hogy amikor az ember úgy érzi, elhagyták, hogy minden elveszett és már az életnek sincs értelme, s amikor a mélységben levő lélek úgy érzi, hogy még az Úr is elhagyta, még az Isten is olyan lett, mint a bizonytalan csalogó patak, amelynek folyása bizonytalan, egyik nap van, s holnap már a nyomát sem találjuk, ma hirdetjük, hogy ISTEN ilyen NEM LEHET! Isten nem rejtőzött el előlünk, nem maradtunk egyedül e világban. Isten nem futott el, nem hagyott magunkra a nyomorúságban. Az ember azért érzi magát sokszor oly keserűen egyedül, mert ő maga fordult el Istentől.

IV

Olyan csodálatosan hangzik ma, ebben a nagyon szomorú és nehéz órában Jeremiás próféta üzenete mindnyájunknak. A 19. versben ezt olvassuk: Azért ezt mondja az Úr: Ha megtérsz, én is visszatérítelek téged, előttem állasz; és ha elválasztod a jót a hitványtól, olyanná leszel, mint az én szájam. Térj meg! Ezt üzeni ma Isten nekünk. Hangzik az Ő szava a gyászoló, a könnyeivel és fájdalmaival küszködő ember számára. Belekiálltja mindnyájunk életébe: NÉZZ REÁM, JÖJJ HOZZÁM! Megtérsz és engedelmeskedni Istennek azt jelenti, testvéreim, hogy a legnagyobb mélységben felemelem a tekintetemet az

ÉGRE! Nincs olyan mélység, nem lehetek olyan mélyen, amelyben ha felemelem a fejem, ne láthatnám az ÉG kékjét.

Ma az Isten Igéje az életről és a megbocsátásról beszélt nekünk. Arról, hogy mélységeinkben, gyászainkban, veszteségeink közepette merjünk felfelé nézni! Jézusra és az ő keresztyére. Azt, hogy megbocsátottam, csak az az ember tudja kimondani, aki szívéből, őszintén tudja elmondani: HOZSÁNNA, ami azt jelenti: URAM, SEGÍTS!

Gyászoló testvéreim, végtisztességet tevő gyülekezet. Isten mindenkin tud segíteni, és segít is, de csak azzal cselekszi meg ezt, aki kéri tőle, aki el meri mondani őszinte hitvallással: URAM, SEGÍTS! Ámen.

(Igehirdetés öngyilkos temetésén.)

Presbiterek találkozásán

Ötvös József

Marosvásárhely

Bibliaóra a városról

Alapige: Lukács 19,41–44

Elég ritkán tartok bibliaórát, mivel túl sokat kell utaznom, és gyakran kell jelen lennem a közéletben. Van ennek előnye is és hátránya is. Előnye az, hogy az utolsó tizen-nyolc évben az *egyház kilépett* a templomfalak közül és *belépett a világba*, csakhogy ott van a nagy kísértés: sokszor reklámnak néznek.

A napokban olvastam, a Pro Európa Liga diszkriminációnak tüntette fel, hogy Dánoson egy ünnepélyre csak az ortodox papot hívták meg. Egy-egy falutalálkozón vagy világi ünnepélyen való részvétel előnye az, hogy életünk sok helyén ott lehet az egyház. Ez jó. Hátránya viszont az, hogy sokszor csak látszatnak kellünk. A mai Vásárhelyi Hírlap Vélemény rovatában olvashattuk: írjanak a falvakról is, de ne a polgármesterről és ne a papról, hanem a szegény emberekről, mert van belőlük elég.

Mindezt azért mondtam el, mert sokat kerestem ennek az első közös bibliaórának az alapigéjét. Ismereteim szerint többféle bibliaórai sorozat létezik. Van úgy, hogy egy-egy bibliai könyvet végigküzdenek együtt. Igen, együtt küzdve, mert nemcsak a lelkipásztornak kell igyekezni a Biblia tanításának megértésére. Más helyeken vallásos, fontos témákról beszél(ge)tnek, és az érdeklődéssel választott témához keresik meg a bibliai hátteret. Van úgy is, hogy hirtelen előbukkan az életnek egy-egy olyan kérdése, amire a vallásos ember is isteni választ keres. Emlékezzünk csak a két évvel ezelőtti időre, amikor év elején a szörnyű indonéziai cunamiról beszélt mindenki, tavasszal a bánási árvíz volt kétségbeejtő téma, és nemsokára jött a székelyföldi árvíz templomromboló híre.

Nem folytatom a bibliaórai lehetőségek kínos felsorolását, hanem a mostani találkozásunk aktualitására figyelve választottam a felolvasott Igét, és szeretnék szólni a *város*ról.

A *város általában* egy falunál nagyobb lakosságú település. Ott forgalmasabb, mozgalmasabb az élet, azaz több a mozgás, a lehetőség és a kísértés. Szászrégen vidéki generális vizitáció alkalmával mondták nem egy falusi gyülekezetben, milyen jó, hogy a városban van ifjúsági találkozó az egyháznál, mert így a városban tanuló gyermekeink

hétvégeken nem a diszkóba mennek. A város általában egy vidék gazdasági és művelődési központja. Ez az idők folyamán így alakult ki. Nem a bibliaóra témája, hogyan és miért alakult így, de egy érdekes kérdés vetődik fel bennem, amiről itt – a bevezető után – közvetlen érintetteként beszélgethetünk: ez a város ennek a vidéknek egyházi, lelki központja-e. Jó példa városunk vallásos élete a vidékről gyakran, akár naponta bejövő reformátusok számára?

A *bibliai város* fallal, várfallal körülvett, lakott hely. Ebben a meghatározásban két dolog nagyon fontos: a) várral körülvett, vár-as, azaz város, és b) az is fontos, hogy lakott hely, mert van élettelen vár is, ami emléke, *csak múlt*, de város ott van, ahol élet van.

Az ŐSZÖVETSÉGben csak az volt város, ahol volt várfal, hogy este bezárhassák a város kapuit. Józsué könyvében olvasható az a történet, amikor Józsué kémeket küld előre Jerikóba, és a kémeket Ráháb elbűjtatja, hogy a város vezetői el ne foghassák őket. A kémek éjjel egy kötélre ereszkednek le az ablakból, mivel Ráháb „háza a vár falánál volt” (Józs 2,15). Ebben a történetben pedig – ismereteink szerint – a világ egyik legrégebbi városáról van szó.

A város a menekülés helye is volt, mert oda, a várfallal körülvett helyre menekült a nép, ha jött az ellenség, ha feltűnt a veszély. Így és ezért épült Marosvásárhelyen is a Vártemplom körüli vár. A hagyomány szerint egy Marosvásárhelyt ért támadás alkalmával Borsos Tamás, a későbbi portai követ és városunk egykori főbírája az ellenség elől lóháton egészen Brassóig menekült. Ott, Brassó városának biztonságában látta meg és határozta el, hogy Marosvásárhelyen is várat kell építeni, ha a várost és lakóit meg akarják védeni. Erdélyi fejedelmeknél járta ki az engedélyt, és úgy épült fel ez a vár, amelyen belül most is „bibliaórai biztonságban” vagyunk együtt. Az egy más kérdés, hogy mire befejezték a vár építését, már a haditechnika számára nem volt bevehetetlen.

Az ÚJSZÖVETSÉG idejére a városokba bejött az ipar, a kereskedelem és így fellapult a város élete, rendje. Pál apostol korában a görögországi Korinthus egy nagy, fontos kikötővé nőtte ki magát, de hírhedt lett ez által erkölcstelen életéről is. A két Korinthusi levél éppen arról is szól, hogy miképpen éljen az a törekeny, zsenge egyház egy ilyen pogány, nagyvárosi környezetben. Az 1. Korinthusi levélben ezért egy ilyen hármasság található:

- mi a gyülekezet?
- mi az egyház lényege?
- mi Isten gyülekezetének feladata?

Mindez azért, mert a keresztyénység időben először ott találkozott érintésközelben a hellenista világgal.

Jézus korában még nagyjából *egyforma* a falu és a város jelentősége. Legalábbis missziói szempontból, hiszen egyformán bejárta a falvakat és a városokat. *Nemzeti értelemben* lesz fontos a nagy város, a főváros, Jeruzsálem, mert ott van a templom, ott dobog az ország szíve, ott van a római helytartó, és ott van az ország adminisztrációs központja. Ezért olyan fontos esemény a virágvasárnap bevonulása. *Lelki értelemben* is fontossá válik Jeruzsálem, a nagy város nagypéntek és húsvét után, mert ott állt a kereszt és ott volt az üres sír.

Talán mi is beszélgethetünk itt arról, hogy nemzeti, lelki értelemben mennyire fontos ez a város, vagy egyforma-e a fontossága a falvakkal.

*

Ezt az evangéliumi történetet csak Lukácsnál találjuk meg, méghozzá virágvasárnap után és nagypéntek előtt. Egy „siker” és egy „kudarc” között, a nemzeti értelmén túl, de

még a lelki értelmén innen. Ebben a meghatározott helyzetben nézte Jézus a várost és „megsíratta”

Ritkán találkozunk az evangéliumban ezzel a képpel, hogy Jézus sír. De nem ez az egyetlen eset, hiszen már „konfirmáló időnkben” így tanultuk: Jézus „valóságos ember és valóságos Isten” (Heidelbergi Káté 47. kérdése). Az emberi érzésvilághoz néha hozzátartozik a sírás is, de nem maga a sírás *ténye* olyan fontos itt, hanem az *oka*. Egyéb-ként Lázár sírjánál is sírt Jézus, de ugyanúgy a „kegyes férfiak” is István vértanú temetésén (ApCsel 8,2).

A sírás általában a tehetetlenség egyfajta kifejezése. Van örömtől való sírás, és van sírás fájdalom miatt. Legtöbbször fájdalomtól vagy egy nagy megindultágtól sírja el magát az ember.

Miért sír ott Jézus? Egyszerűen a „valóságos ember és valóságos Isten” megérzése: azon a napon ott volt a város előtt a lehetőség, hogy felismerje a békességet, a békességben pedig a szabadulást, mert szabadulást csak a békesség hoz. De a város, Jeruzsálem nem ismerte azt fel. Van úgy az életben, hogy elszalad, elmúlik az esély. Jézus „sírásában” megszólal a jövődőlés is: jönnek majd nehéz napok. A történelem pedig mindezt igazolta, hiszen Kr. u. 70-ben a rómaiak lerombolják a várost.

Ezen a bibliaórán beszélhetünk akár arról is, hányszor látták-láttuk meg a mi városunk történetében a békesség jelenlétét. És beszélgethetünk arról is, hogy legalább most látjuk-e az esélyt?

Végül következzen a *mai város*, ahol élünk, ahol a jelenlévő, száznál is több presbiter él.

Először is ez a város már túlnőtte a várfalakat. Egyik nagy kérdésünk ez: meddig tart a város, hiszen épült mostanában három új lakópark a város szélén. Közigazgatásilag a szomszédos falvakhoz tartoznak, de a városi református templomoktól még nem szakadtak el. Múlt vasárnap volt a Vártemplomban egy református kollégiumi tanár, aki évtizedeken át gyülekezetünkhöz tartozott, itt lakott a vár mellett, de egy éve lakást vásárolt a városon kívül épült lakóparkban, és ide szeretne tartozni továbbra is. Nem egyedi eset, erről beszélni kell a városi presbitereknek.

Másodszor az újszövetségi példánál láttuk, hogy a városba sokan beköltöztek. Így van ez még ma is. Száz évvel ezelőtt Marosvásárhelyen két református templom volt. Ma tíz református gyülekezetet tartunk nyilván. De ez alatt az évszázad alatt ebben a városban többségből kisebbségbe került a református egyház. A tegnapi esti előadásban dr. Bustya Dezső nyugalmazott lelkipásztor azt mondta, hogy alig 1/3-a református a város lakosságának, én azt mondom, hogy már csak 1/4-e, de lehet, hogy valahol a kettő között van az igazság. Tudott tény, hogy ma a városban húsz templomban prédikálnak magyarul, és ebből tíz református. Beszéljessünk majd el ebben a közösségben arról, hogy milyen súlyt, értéket, színvonalat képvisel a városban a tíz református templomban imádkozó közösség!

Harmadszor, a bibliai képnél láttuk, hogy Pál apostol idejében a városból indult el a misszió. Van-e ma misszió a városban? Van-e ennek a városnak missziói szolgálata? Tudom, hogy a Kövesdombon volt egy találkozó, ahol Távol-Keletre induló ifjú házaspár külmissziójáról tanácskoztak. A Szabadság úti gyülekezetben az ifjúsági kórus missziót is folytat, Cserealján az újonnan bevezetett vasárnapi negyedik istentisztelet az ifjúság körében végzett misszió egyik kézzelfogható bizonyossága. Nem sorolom a többi, nehogy valakit megsértsek, így az előbbieket csak kiragadott példák. Én úgy érzem, itt, Marosvásárhelyen, ebben az erdélyi városban „partizán missziót” folytatunk; azaz min-

denki, mind a tíz-tizenegy gyülekezet külön-külön végez valamilyen missziói szolgálattal. Mindezt nézhetem úgy is: hála Istennek, mindenki végzi a dolgát. De feltevődik bennem a kérdés: lehetne-e együtt? Kell-e együtt? A tizenegy jelenlévő presbitérium lehetősége és kihívása, hogy itt erről beszéljünk. Vitaindítónak egy kérdést teszek fel, amelyre háromszor kétféle válasz lehetséges: kell-e együtt dolgozni a tizenegy gyülekezetnek?

Igen!

– Kell, hiszen együtt általában könnyebb, és egymás tapasztalatait felhasználhatjuk;

– kell, hiszen a városi gyülekezeteknek van egy rotációs életfolyamata; átmegy mindenik gyülekezet a keresztelezés időszakon, majd a konfirmálásos, esketési időn;

– kell, mert egy városban azért nagyjából ugyanazok a kérdések és gondok foglalkoztatják az embereket.

Nem!

– Túl nagy közösség, 30–40 000 református együtt, átláthatatlan közösség;

– egészen más a történelmi központban élő vártemplomi gyülekezet összetétele, mint a város szélén lévő tömbháznegyed élete;

– mindenik templom közössége másképpen éli meg a ma kihívásait.

Nem folytatom, hanem lehetőséget adok, hogy együtt mondjuk mindezt tovább.

(Elhangzott Marosvásárhelyen a Vártemplomban, 2007. október 30-án, kb. 150 presbiter közös bibliaóráján.)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51–53.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Dávid Zoltán
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Siklós József

Betániai lány

Van a ház körül munka rengeteg,
kivált most, midőn vendég érkezett.
Galambot vágni, sütni-főzni kell,
– de nem mozdul, csak feszülten figyel.
(oly kényelmes, oly lusta volt talán?)
Mária, a betániai lány.

Nővére bár duzzog, haragos,
– más távlat nyílik őelőtte most!
A Vendég szava oly titkos, csodás,
mennyei otthonba ajtónyitás...
Mintha nem is a földön volna tán
Mária, a betániai lány.

Fog még dolgozni éppen eleget,
s a mulandóság mindent betemet.
De amire most szánja perceit:
egy szükséges, mely el nem vétetik!
És jobbat ennél többé nem kíván
Mária, a betániai lány.